

Årsrapport 2023

I·V·A·R

Hei! Vi er familien Ivarsen
fra Lura i Sandnes

IVAR – helt selvfølgelig

Innhold

3 IVAR i 2023

4 Leder

6 Dette er IVAR

7 Nøkkeltall

8 Hendelser

13 Likestilling

16 Tema: Helt selvfølgelig

17 Familien Ivarsen

18 Vann

19 Avløp

20 Ombruk

21 Gjenvinning

22 Faktadel

23 Vann

28 Avløp

33 Gjenvinning

37 Forskning

38 Styrets beretning

44 Resultat

45 Resultatregnskap

46 Kontantstrøm

47 Balanse

51 Noter

69 Revisors beretning

Et fyrtårn for
det grønne
skiftet!

☰ Innhold

3 IVAR i 2023

Leder

Dette er IVAR

Nøkkeltall

Hendelser

Likestilling

16 Tema

22 Faktadel

38 Styrets beretning

44 Resultat

IVAR i 2023

VÅR VISJON

Et samfunn
der ingenting
går til spille.

Ingrid Nordbø,
administrerende
direktør IVAR IKS

Det selvfølgelige kan ikke tas for gitt

Innbyggerne i IVAR-kommunene tar det som en selvfølgelighet at rent vann strømmer fra kranen hver dag, og at avløpsvann og avfall forsvinner og blir tatt trygt hånd om. Og slik skal det være. I IVAR er helt selvfølgelig en standard for arbeidet vårt. Vi legger stolthet i at vi har så stabile tjenester og høy leveringssikkerhet at vi tas som en selvfølge. Helt selvfølgelig er både en verdi og et slagord for organisasjonen.

☰ Innhold

3 IVAR i 2023

▶ Leder

Dette er IVAR

Nøkkeltall

Hendelser

Likestilling

16 Tema

22 Faktadel

38 Styrets beretning

44 Resultat

Både trebarnsfamilien Ivarsen på Lura og resten av de 360 000 innbyggerne i IVAR-regionen vår skal hver dag, hele døgnet, hele året oppleve at IVAR leverer effektive og gode tjenester innen vannforsyning, avløpsrensing og gjenvinning.

Men helt selvfølgelig er også ramme alvor. Store deler av IVARs drift handler om å ivareta samfunnskritiske tjenester. Dette er samlebetegnelsen på funksjoner som er nødvendige for å ivareta befolkningens grunnleggende behov. Svikt i for eksempel vannforsyningen vil kunne få konsekvenser for samfunnets evne til å ivareta andre kritiske funksjoner, som helsevesenet eller matproduksjon. Flere av IVARs tjenester skal derfor opprettholdes «til enhver tid, og uansett hva som skjer».

En urolig verden, krig og mer uforutsigbare geopolitiske forhold enn på mange år, gjør at risikobildet også for IVAR har endret seg. Nye trusler og risiko skal håndteres. Andre stater har interesse av å skape utrygghet i vestlige samfunn, nettopp ved å forstyrre det som befolkningen tar som en selvfølge.

I IVAR jobber vi hver dag for å oppdatere vår kunnskap og forståelse av det nye risikobildet, og gjør stadig nye tiltak for å beskytte tjenestene og infrastrukturen vår.

Det hviler et stort ansvar på IVAR til å velge både tekniske og organisatoriske løsninger for vår drift som setter oss i stand til å levere på dette oppdraget, og som reduserer sårbarheten i det samfunnet vi er satt til å tjene. Vurderinger knyttet til forsynings-sikkerhet og sårbarhet er derfor også sentrale premisser for alle vesentlige beslutninger og valg IVAR gjør knyttet til vannforsyning, avløpshåndtering og renovasjon.

Store deler av IVARs drift handler om å ivareta samfunnskritiske tjenester.

Med byggingen av den nye hovedvannledningen tar regionen et stort løft for å styrke forsynings sikkerheten for drikkevann til byområdet. Prosjektet sikrer at byområdet får vannforsyning gjennom to uavhengige forsyningsledninger. Dette betyr at levering kan opprettholdes i situasjoner med driftsavbrudd på den ene ledningen. Prosjektet er vårt største prosjekt noensinne, med en investeringsramme på 1,5 milliarder kroner. Vannledningen går gjennom seks kommuner, berører svært mange grunneiere og har høy teknisk kompleksitet. I 2023 passerte prosjektet flere viktige milepæler, blant annet kryssing av Figgjoelva. Prosjektet er på vei inn i sluttfasen, og ferdigstilles ved årsskiftet 2024/2025.

Et trykkreduksjonsbehov i den nye vannledningen er løst ved å installere en strømturbin, i stedet for konvensjonell trykkreduksjonsventil. Vannet gjør dermed nytte for seg i kraftproduksjon på sin vei fra Langevann og ut til husholdningene. Nok et tiltak for å skape et samfunn der ingenting går til spille!

I IVAR jobber vi hver dag for å oppdatere vår kunnskap og forståelse av det nye risikobilde, og gjør stadig nye tiltak for å beskytte tjenestene og infrastrukturen vår.

Om IVAR – Vi er snart energipositive!

IVAR IKS er et interkommunalt selskap med ansvar for vann, avløp og gjenvinning. Vi bygger og driver kommunaltekniske fellesanlegg for vann, avløp og gjenvinning.

I 2023 produserte IVAR 11 % mer energi enn året før: 64,98 GWh. Dette tilsvarer energibruken i 3 250 gjennomsnittsboliger. Energien kommer fra produksjon

av biogass og vannkraft fra vannbehandlingsprosessene. Samtidig jobber interne energijegere med å finne smarte måter å spare energi på anleggene våre.

Vi har som mål å være energipositive i 2025, altså å produsere mer energi enn vi bruker. I 2023 ble rett over 100 % prosent av energibehovet dekket av egen energiproduksjon. Hadde ettersorteringsanlegget på Forus vært i drift, ville andelen vært 94 %.

IVAR reduserte i 2023 CO₂-utslippet fra egen drift med 42 %, på grunn av økt bruk av rå- og biogass.

IVAR er med på å løse et viktig samfunnsoppdrag innen vannforsyning, avløpsrensing og gjenvinningstjenester.

Samtidig som vi løser dette oppdraget, skal vi kontinuerlig jobbe for å bli bedre til å utnytte de ressursene vi mottar og behandler hver dag.

At IVAR er et interkommunalt selskap, betyr at vi eies av flere kommuner. IVAR eies av tolv kommuner: Stavanger, Sola, Sandnes, Gjesdal, Hå, Time, Strand,

Hjelmeland, Kvitsøy, Randaberg, Klepp og Suldal, med et samlet innbyggertall på rundt 360.000.

Vann: Det beste drikkevannet kommer fra springen. IVAR leverer drikkevann til alle eierkommunene. Vårt drikkevann er underlagt de strengeste kvalitetskravene.

Avløp: Vi renser avløpsvannet for et bedre liv i sjøen. IVAR tar imot og behandler avløpsvannet/kloakk fra eierkommunene. Vårt mål er at utslipp av avløpsvann ikke skal skade sjø og hav samt å resirkulere mest mulig tørt slam som tas ut ved rensenanleggene. I tillegg produserer vi både biogass og gjødsel.

Gjenvinning: Vi skaper verdier av det du kaster. IVAR tar imot og sørger for behandling av avfall fra eierkommunenes innsamlingsordninger. Vi drifter også flere gjenvinningsstasjoner i regionen.

94 %

av energibehovet dekket av egen energiproduksjon

62

ganger Mosvatnet i Stavanger

kunne vært fylt med IVAR-renset avløpsvann (52,9 millioner m³ avløpsvann)

16 000

olympiske svømmebasseng

med drikkevann levert fra Langevatn vannbehandlingsanlegg (39,9 millioner m³ drikkevann)

Nøkkeltall

168 800

biler

var innom gjenningsstasjonen på Forus i 2023

2 170

tonn

varer gått til ombruk

52,9

millioner m³

behandlet avløpsvann

131 305

tonn

avfall fra husholdninger

39,9

millioner m³

drikkevann levert fra Langevatn vannbehandlingsanlegg

372

kilo

husholdningsavfall mottatt per innbygger

- IVAR leverer samfunnsviktige tjenester til 360 000 innbyggere.
- IVAR eies av 12 kommuner: Stavanger, Sola, Sandnes, Gjesdal, Hå, Time, Strand, Hjelmeland, Kvitsøy, Randaberg, Klepp og Suldal.
- IV (Interkommunalt vann) ble opprettet i 1952. IVAR ble opprettet i 1979.
- I 2023 mottok IVAR husholdningsavfall tilsvarende 372 kilo per innbygger, som er en liten økning fra 2022.
- IVAR tok i 2023 imot 13 248 tonn trevirke (inkludert impregnert) fra husholdninger på gjenvinningsstasjonene på Sele, Forus og kommunale stasjoner. Dette er en økning på ca. 13 % fra året før.
- I 2023 ble det levert 2 413 tonn EE-avfall til våre gjenvinningsstasjoner.
- Bruktbutikken på Forus hadde 226 000 besøkende i 2023, en økning på 25 %.
- Gjenvinningsstasjonene mottok 45 072 tonn avfall i 2023, en nedgang på 4 % fra 2022.
- I 2023 er det estimert at totalt 2 170 tonn varer gikk til ombruk via IVAR, over 6 kilo per innbygger. Av dette omsatte Bruktbua på Forus 870 tonn med varer og fra lokale tekstilnnsamlinger ble 1 300 tonn tekstiler ombrukt.

Hendelser fra året som gikk

1 Enda en milepæl i prosjektet ny hovedvannledning Vest ble nådd i juni. Da ble Figgjoelva krysset ved at elva ble ledet helt om. Elva er et viktig habitat for både laks og muslinger, i tillegg var det viktig at fornminner ble ivaretatt. Blant annet ble 10 000 elvemuslinger flyttet litt lenger opp i elva før anleggsarbeidene kunne starte.

2 I oktober ble den nye avløpsledningen fra Vågen pumpestasjon i Sandnes senket i Gandsfjorden. Det tok 3 timer å senke hele den rundt 1 650 meter lange PE-ledningen med 800 mm i dimensjon.

3 Også i 2023 var IVAR IKS sterkt til stede på Gladmat i Stavanger. Mange interesserte fikk lære mer om vannets reise fra råvannkilde til kran.

3 IVAR i 2023

Leder

Dette er IVAR

Nøkkeltall

▶ Hendelser

Likestilling

16 Tema

22 Faktadel

38 Styrets beretning

44 Resultat

4 I september ble det gjennomført en øvelse med desinfisering, fylling og tapping av nød vann på beredskapstank.

5 I juni oppsto det en lekkasje utenfor Borestranden fra avløpsledningen som leder rensert avløpsvann ut fra Bore rensesanlegg i Klepp kommune. IVAR bistod Klepp kommune i prøvetaking og analyser av badevannskvaliteten. Det ble ikke funnet økt innhold av bakterier.

6 Blinkesko, bursdagskort med musikk, bombrikker, røykvarslere og alt det andre vi har hjemme som går på strøm: Mengden løse og innebygde batterier vi har rundt oss er enorm. Sammen med SINTEF, KLP Skadeforsikring og Samfunnsbedriftene brukte IVAR IKS den store Arendalsuka 2023 til å peke på utfordringene de store batterimengdene i samfunnet fører med seg. Administrerende direktør Ingrid Nordbø i IVAR IKS hadde en klar beskjed til den lydhøre forsamlingen i Kirkekjelleren på Arendalsukas andre dag:
- Returgraden på batterier må opp! Hvert eneste batteri som havner i restavfallet utgjør en sikkerhetsrisiko og brannfare. IVAR støtter en innskjerping av produsentansvaret for batterier.

7 Nå skal el-lastebiler frakte det du leverer på gjenvinningsstasjonene videre i kretsløpet. IVAR IKS og Stangeland inngikk i 2023 en femårskontrakt for henting og transport av rundt 27 000 tonn årlig med avfallsfraksjoner fra gjenvinningsstasjonene på Nord-Jæren, Kvitsøy og Ryfylke. Det sorterte avfallet skal leveres til videre gjenvinning og mottak i regionen. Nå blir topp moderne elektriske Stangeland-lastebiler med store IVAR-containere ofte å se på veiene. Bruken av elektriske lastebiler i denne transportjobben vil føre til reduksjon i CO₂-utslippene på cirka 227 tonn årlig, sammenlignet med bruk av dieseldrevne lastebiler, ifølge Stangeland Maskins beregninger.

3 IVAR i 2023

Leder

Dette er IVAR

Nøkkeltall

▶ Hendelser

Likestilling

16 Tema

22 Faktadel

38 Styrets beretning

44 Resultat

8 I oktober strømmet det første vannet i den nye hovedvannledningen fra Langevatn til Fjermestad. Driftsteknikerne Asle Sikveland og Karl Matningsdal sørget for at ventilene var åpne og lukkede slik de skulle. Når vannet fra Langevatn vannbehandlingsanlegg i Gjesdal renner til Nord-Jæren, gjør høydeforskjellen at vannet må bremses for at ikke trykket skal bli for stort. På ett av rørene er det satt på en strømturbin slik at vannbremsingen også lager strøm. Det lages strøm tilsvarende forbruket i 50 boliger.

9 - *I alle dager! Er det sant??? Herlighet! Tusen takk!* Reidun Kristiansen på Tasta i Stavanger ble i november ganske så «øvegidde» da IVAR og Tord Tjelflaat, assisterende leder Gjenvinning i IVAR IKS dukket opp på døra med 100 000 kroner. Appelsinjuicekartongen hun la i papirdunken var vinnerloddet i den nasjonale trekningen i Returkartonglotteriet.

10 Verdensdagen for psykisk helse oppfordret oss alle i 2023 til å gjøre våre viktigste møteplasser mer inkluderende. I IVAR markerte vi det viktige temaet om psykisk folkehelse også med saftige #lagplassmuffins på alle anlegg.

11 I oktober fikk gjødsselfabrikken i Mekjarvik besøk av en stor delegasjon med vietnamesiske bønder som ville se hvor gjødselen de bruker kommer fra. Spørsmålene var mange og interessen stor.

12 Rogaland brann og redning IKS, Renovasjonen IKS, Nordren AS og IVAR IKS m/eierkommuner gikk i starten av året sammen for å bekjempe branner som skyldes feil håndtering av brukte batterier. Med kommunikasjonskonsulent Åse-Lill Hansen som prosjektleder ble det sammen jobbet fram en felles informasjonskampanje om batterier. Samarbeidet var unikt og det første av sitt slag i Norge.

13 Hvis ikke studentene på UiS (Universitetet i Stavanger) kan komme seg til Bruktbuå på Forus, kommer IVAR til UiS! Ved semesterstart i august åpnet et eget Ombrukshus. Mange studenter og ansatte har vært innom bruktbuå og ansvarlig Gerd Aasen, driftstekniker Karoline Braut og andre IVAR-ansatte som har jobbet på Ullandhaug.

Innhold

3 IVAR i 2023

Leder

Dette er IVAR

Nøkkeltall

► Hendelser

Likestilling

16 Tema

22 Faktadel

38 Styrets beretning

44 Resultat

14 Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet (NTNU) i Trondheim arrangerte i høst karrieredag, slik at studentene kan bli kjent med og snakke med representanter fra ulike bedrifter. IVAR IKS var godt synlige på karrieredagen, og prosessingeniør Christine Stølen fortalte om de spennende framtidsmulighetene i vår bedrift og våre bransjer.

15 I samarbeid med Asplan Viak og NTNU gjennomfører IVAR et forskningsprosjekt på Sentralrense-anlegg Nord-Jæren renseanlegg for å finne måter å hente ut fosfor og nitrogen fra avløpsvannet vårt. Samarbeidet er en del av EU-prosjektet Wider Uptake, som ser på ulike metoder for ressursgjenvinning fra avløpsrenseanlegg. På bildet: Sina Shaddel (Asplan Viak) og Ayu Rahmi Lilleland, Anders Wold, Mari Egeland og Per Ivar Aarrestad i IVAR.

16 Sammen med Kirkens Bymisjon inviterte IVAR i desember alle i regionen til å bli med på "Omvendt julekalender". Målet var at enda flere i regionen skulle kunne glede seg til jul, og at vi sammen kunne spre glede med ekstra nyttig ombruk. Engasjementet var stort og i løpet av førjulsukene mottok IVAR IKS over 300 esker med fine gjenstander som Kirkens Bymisjon og andre organisasjoner kunne videreformidle til personer som trenger det.

Likestillingsredegjørelse

IVAR skal være en trygg og pålitelig arbeidsplass. Alle medarbeidere i IVAR skal vite at arbeidsgiveren deres, og kollegaer, behandler de likt, og at alle har like muligheter uavhengig av kjønn, religion, etnisitet, funksjonsevne og seksuell orientering.

IVAR har plikt til å jobbe aktivt, målrettet og planmessig gjennom hele arbeidsåret for likestilling og mot diskriminering på arbeidsplassen. Dette betyr at IVAR er lovpålagt å jobbe forebyggende for økt likestilling og iverksette tiltak der det er nødvendig.

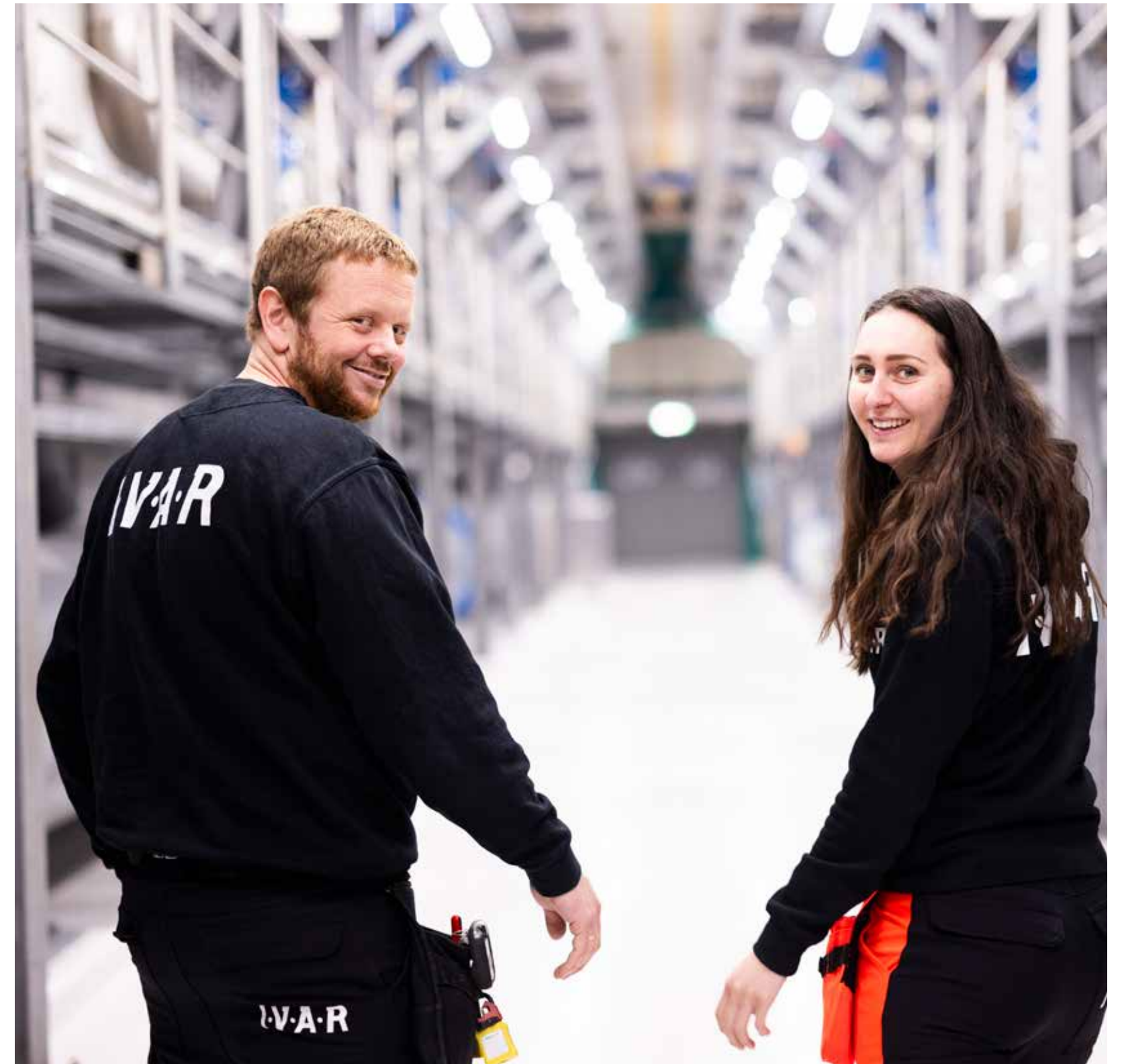
IVAR har en egen arbeidsgruppe som jobber systematisk gjennom året. Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (Bufdir) sine maler og informasjonssider er fast arbeidsverktøy.

Arbeidsgruppen bestod i 2023 av medarbeidere fra flere av IVAR sine arbeidsområder og lokasjoner/anlegg. Representert var blant annet stillingskategoriene avdelingsingeniør, konsulent, driftstekniker, seksjonsleder og stabsleder. En av driftsteknikerne har også rollen som hovedverneombud, mens ett av medlemmene er hovedtillitsvalgt i en av virksomhetens fagforeninger.

I det følgende redegjøres det for de ulike områdene arbeidsgruppen har jobbet seg gjennom.

Når vi sammenlikner tallene for kjønnsbalanse fra 2023 med tallene fra 2022 ser vi at endringen er liten, tallene er stabile.

I 2023 startet 35 nye medarbeidere i IVAR, 13 kvinner og 22 menn

Til høyre redegjøres det for de ulike områdene arbeidsgruppen har jobbet seg gjennom.

Ufrivillig deltid

I oktober og november 2023 gjennomførte vi en undersøkelse som ble sendt ut til alle våre deltidsansatte. Vi fikk 40 fullførte besvarelser, som gir en svarprosent på 85. 25 av 40 svarte at de ønsker og er tilgjengelige for mer arbeid. 19 deltidsansatte svarte ja på spørsmålet om de har søkt på utvidet stilling når det har blitt lyst ut internt, 21 svarte nei. De som har svart nei på om de har søkt på utvidet stilling har begrunnet dette med at stillingene som har blitt lyst ut ikke har passet med privatlivet, at de utlyste stillingene har arbeidstider som ikke passer med vaktene de allerede har, eller at de ikke har kapasitet til å jobbe mer enn de allerede gjør.

Vi spurte også hva som er årsaken til at de jobber deltid. Resultatene avviker

lite fra forrige undersøkelse blant deltidsansatte (2021). Tilbakemeldingen er at de som jobber deltid gjør det fordi de har annen jobb utenom, de studerer, eller på grunn av helsesituasjonen så passer det å jobbe deltid. Andre oppgir at de jobber deltid som en overgang til pensjonisttilværelsen, eller fordi de ønsker det selv.

Rekruttering

I 2023 startet 35 nye medarbeidere i IVAR, 13 kvinner og 22 menn. Fokus på å tilby lærlingplasser var fortsatt viktig, 6 av de 35 nye medarbeiderne er lærlinger innen faget kjemi og prosess, samt innen salg- og servicefag. I tillegg til å ta imot lærlinger som følger tradisjonelt løp ble det også tatt imot en voksenlærling.

FAKTISK TILSTAND FOR KJØNNSLIKESTILLING

DEL 1: TILSTAND FOR KJØNNSLIKESTILLING

Kjønnsbalanse		Midlertidig ansatte		Foreldrepermisjon		Faktisk deltid	
Oppgis i antall		Oppgis i antall av alle ansatte		Oppgis i gjennomsnitt antall uker		Oppgis i antall av alle ansatte	
Kvinner	Menn	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn
88	170	4	4	22	15	27	38

LØNNSKARTLEGGING FRA 2023

	Kjønnsbalanse		Lønn	
	Kvinner	Menn	Kontante ytelser Kvinner andel av menns lønn oppgis i prosent	Naturalytelser Kvinner andel av menns lønn oppgis i prosent
			Sum kontante ytelser	Sum skattepliktige naturalytelser
Total	112	221	92,1 %	88,0 %
Nivå 1 Adm. direktør	1			
Nivå 2 Avd. ledere	1	5		
Nivå 3 Stabsledere	1	1		
Nivå 4 Driftssjef, VA sjef	1	7		
Nivå 5 Seksjons-ledere, disiplin-ledere, sjefs-ingeniører, over-ingeniører og fagansvarlige	13	25	97,3 %	99,6 %
Nivå 6 Lab-ledere, avd. ingeniører, HMS-ingeniør, lønningsansvarlig, konsulenter og IT-konsulenter	33	23	83,9 %	109,6 %
Nivå 7 Driftsteknikere, laboratorie-teknikere og laboranter	56	155	95,8 %	86,8 %
Nivå 8 Lærlinger	2	4		
Nivå 9 Ekstrahjelp og unge arbeidstakere	3	4		-

I tabellen for lønnskartlegging har vi offentliggjort lønnsforskjell mellom kvinner og menn på fire av ni stillingsnivåer. Dette fordi det må være minimum fem ansatte av hvert kjønn for å offentliggjøre tallene. Kvinner andel av menns lønn oppgis i prosent i tabellen.

På nivå 1 har vi kun én ansatt; kvinnelig administrerende direktør. På nivå 4 har menn gjennomsnittlig høyere lønn enn kvinner.

Skattepliktige naturalytelser utgjør ubetydelige forskjeller på alle nivå. Vi ser at andelen kvinner har økt, og at forskjellen i lønn har blitt mindre i 2023 enn de var i 2022.

IVAR er fortsatt med i trainee-programmet til Norsk Vann og rekrutterte høsten 2023 to nye traineer som skal starte henholdsvis høsten 2024 og våren 2025.

IVAR er opptatt av mangfold og oppfordrer alle kvalifiserte kandidater til å søke uavhengig av alder, kjønn, funksjonsnedsettelse, hull i CV eller nasjonal eller etnisk bakgrunn. Utforming av utlysning er også nærmere beskrevet i egen prosedyre for rekrutteringsarbeid som er lagret i virksomhetens kvalitetssystem.

Forfremmelser og utviklingsmuligheter

IVAR er opptatt av at alle medarbeidere skal ha mulighet for å utvikle seg gjennom kurs og utdanning. Ansatte blir oppfordret til å ta fagbrev og teknisk fagskole der fagområdene er av nytte for virksomheten. De ansatte kan søke om permisjon eller dekning av kostnader knyttet til utdanning, rutiner for dette er godt beskrevet i IVAR sin personalhåndbok som ligger tilgjengelig for alle ansatte på intranettet.

Ved utlysninger av stillinger internt og eksternt blir interne søkere alltid kalt inn til intervju og vurdert, så sant de har relevant kompetanse/erfaring for den aktuelle stillingen. Det er et mål at ansatte som ønsker nye utfordringer

skal få utvikle seg i IVAR. I løpet av året fikk flere driftsteknikere opprykk til ingeniørstilling etter endt videreutdanning. Vi har også rekruttert internt til lederstilling.

IVAR benytter JobbNorge som rekrutteringssystem, i dette systemet ligger også rapporter som måler utviklingen av søkermassen.

Lønns- og arbeidsvilkår

IVAR har et bevisst forhold til likestilling også når det gjelder lønns- og arbeidsvilkår. Fastsettelse av lønn baserer seg på den ansattes kompetanse, ansvar, innsats og resultatoppnåelse. Det er utarbeidet et eget lønssystem for driftsteknikere med utgangspunkt i hovedtariffavtalen, og som hensyntar utdanning, ansiennitet/erfaring og kompetansetillegg. Lønssystemet fastsettes årlig i samarbeid mellom forhandlingsutvalget og de tillitsvalgte for driftsteknikerne. Andre medarbeidere i IVAR følger hovedtariffavtalen for selvstendige bedrifter i kommunal sektor, og har årlige lokale forhandlinger.

I hovedsak har de ansatte i IVAR arbeidstid innenfor dagtid, men de ansatte på gjenvinningsstasjonene arbeider kveld og helg. For disse utbetales det kvelds- og helligdagstillegg. De ansatte har rett til overtidsbetaling dersom de blir pålagt å

arbeide utover normal arbeidsdag og får dekket kostnader knyttet til tjenestereiser pålagt av arbeidsgiver.

Tilrettelegging, og mulighet for å kombinere arbeid og familieliv

IVAR skal være en god arbeidsplass for alle ansatte, uavhengig av hvor man befinner seg i livet. Vi skal søke løsninger, samarbeide og tilrettelegge der det lar seg gjøre. Gjennom samarbeid med den ansatte, leder, NAV og bedriftshelse-tjenesten søker vi gode løsninger for alle parter.

Mulighet for å kombinere arbeid og familieliv

IVAR ønsker at arbeidsforholdet skal fungere godt for alle ansatte selv om man er i ulike stadier i livet. I personalhåndboken står IVAR sin livsfasepolitikk. Det skal være mulig for alle medarbeidere å bruke sin kompetanse, kunnskap og erfaring på best mulig måte for IVAR og for seg selv i alle faser av livet helt frem til pensjon. Dette innebærer blant annet gode og fleksible arbeidstidsordninger, mulighet for endringer i ansvarsområde og redusert arbeidstid. Ansatte i foreldre- eller omsorgspermisjon får full lønn og opptjening av feriepenger i permisjonstiden. Alle ansatte over 60 år inviteres til egen seniorsamtale, og vi tilbyr kurs om forberedelse til pensjonsalderen.

Etter fylte 63 år er det egne seniortiltak for utvidet fritid eller seniorvederlag.

Andre relevante arbeidsområder

Medarbeiderundersøkelsen for 2023 ble forsinket, men gjennomført i februar 2024. Resultatene ble klare i begynnelsen av mars 2024, og resultatene gjennomgås i ledergruppen og på felles ledersamling i uke 10, 2024.

Oppsummering og evaluering av arbeidet for 2023

Arbeidsgruppen har hatt et tilfredsstillende antall møter gjennom 2023. For 2024 er målet å fortsette systematisk kartlegging av risiko for diskriminering, arbeide for likestilling og mot diskriminering.

Tema:

Helt selvfølgelig kommer ikke av seg selv

Her er familien Ivarsen

Hei! Vi er familien Ivarsen fra Lura i Sandnes

Voff!

William (8) er en aktiv fotballspiller når han ikke er på skolen. Hjemme går det i gaming.

Nora (14) er aktiv på håndballen og skolen. Når hun ikke henger med venner er hun på mobilen.

Far Chris skulle ønske han hadde tid til å endelig rydde i garasjen, men det er jo så mye bra på Netflix...

Mor Sara elsker å potle i hagen når hun har tid og ikke prøver å trene.

Pia (5) går i Lura barnehage og går på turn hver tirsdag.

Max er familiens kjæledegge og oppmerksomhetsglade hund.

Hils på familien på fem! Eller seks da med hunden Max. En travel og aktiv familie, som familier flest.

Hver eneste dag, hele døgnet, hele året, sørger IVAR både for rent drikkevann, rensing av avløpsvannet og at de verdifulle ressursene i avfallet ditt kommer best mulig til nytte.

Bli med å se hvordan vann, avløp, gjenbruk og ombruk er en stor del av hverdagen til en typisk familie, ja som familien Ivarsen fra Lura er.

VANNBRUK HOS FAMILIEN IVARSEN

William starter og avslutter dagene her.

Jeg gleder meg skikkelig mye til å treffe de andre i barnehagen!

Pia gjør sin morgenrutine.

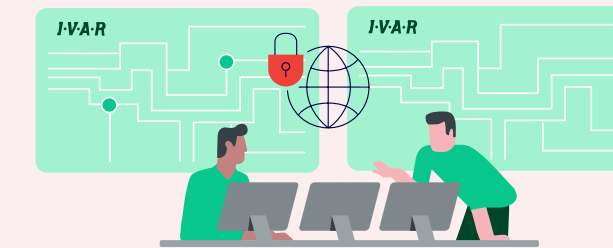
Mor Sara slukker morgentørsten med et glass iskaldt vann.

Far Chris starter hver morgen med en god dusj.

Hver eneste tann! Med børste og IVAR-vann!

Nora pusser tennene hver morgen og hver kveld.

VANN HOS IVAR

Hele døgnet, alle dager i året overvåkes driftsstatusen i vannforsyningen. IVAR har fagfolk og driftsteknikere på jobb og på vakt som hele tiden kan fikse opp hvis noe gjør at de viktige leveransene av vann og avløp kan stoppe opp.

IVAR er nå i innspurten med å bygge en ny hovedvannledning mellom Langevatn og Tjensvoll i Stavanger. Nye hovedvannledning Vest skal sikre forsyningen av rent drikkevann til regionen, også i framtiden.

Selvfølgelig skal vi levere rent vann

Selv om vi i Norge er heldige som har tilgang til så mye vann, er rent vann en ressurs vi ikke bør sløse med. Du trenger jo ikke la vannet renne mens du pusser tennene?

Drikkevannet til de fleste av kommunene våre hentes fra Bjerkreim og Gjesdal kommuner. Vann er vårt viktigste næringsmiddel, men må behandles før vi kan drikke det. Vann som ikke er renset inneholder organisk materiale og mikroorganismer. IVAR-vann skal være trygt og godt å drikke. For å sikre trygt drikkevann bruker IVAR ulike rensemetoder. Vannkvaliteten blir kontinuerlig målt og overvåket, det blir også tatt stikkprøver på ledningsnettet for å sikre kvaliteten.

Vannet blir også behandlet for å unngå rust i rørene som leder vannet hjem til deg.

330 000 innbyggere får vannet sitt fra Langevatn vannbehandlingsanlegg i Gjesdal. I en 31 kilometer lang rørledning til Tjensvoll i Stavanger leveres vannet fram til kommunes egne vannledninger, slik at vannet kommer fram.

Mye av vannet som brukes og drikkes skal jo ut igjen sammen med bæsjen. Men vi vil jo bli kvitt avløpsvannet vårt, uten at det renner urensset i sjøen. Igjen er det IVAR som gjør jobben.

Avløpsvann er vann som er brukt i husholdninger, industri og annen virksomhet, og som må renses forsvarlig før det

slippes til naturen igjen. IVAR har flere renseanlegg i regionen vår, det største er IVAR Sentralrenseanlegg Nord-Jæren (SNJ) i Mekjarvik i Randaberg. Hit kommer avløpsvannet fra innbyggerne i Gjesdal, Sola, Stavanger, Randaberg og Sandnes. Mens drikkevannet renner selv ned fra Langevatn i Gjesdal, må avløpsvannet fra huset ditt i flere etapper pumpes videre i IVARs hovedavløpsledninger, etter det har passert kommunens rør. Både kommunene og IVAR har flere slike pumpestasjoner som er i drift hele døgnet.

Vil du vite mer om hvordan drikkevannet ditt går fra råvannskilde til springen hjemme? Se filmen på ivar.no

Visste du at:

- En halvliters flaske med drikkevann kan koste 22 kroner på butikken. For samme pris får du og familien Ivarsen over 2 900 liter rent drikkevann levert hjem i springen.
- Drikkevannet ditt lager strøm på veien hjem til deg.

AVLØP HOS FAMILIEN IVARSEN

Snart ferdig! Må bare tørke meg..

Er det mulig å bruke SÅ lang tid på do!?

Hvor ofte bør jeg bytte ut vannet i bøtta, tro..

William er ferdig med nummer en og to, og snart nummer tre.

Noras tannpuss går i vasken og rett ut i avløpet.

Det samme gjør Chris sitt vaskevann. Derfra går det i røret til renseanlegget før vannet slippes ut i sjøen.

Ivarsene har fått seg søppelbøtte på badene. Da kastes det ihvertfall ikke søppel i do.

AVLØP HOS IVAR

Også IVAR sine avløps- og renseanlegg passes på hele tiden. Vi sørger ikke bare for renere strender og hav, men lager også miljøvennlig biogass og næringsrik gjødsel av ressursene som går i avløpet.

Selvfølgelig skal bare tre ting i do

Hele døgnet overvåkes driftsstatusen i vannforsyningen og avløpsvannhåndteringen. Vi i IVAR har fagfolk på jobb og på vakt som hele tiden kan fikse opp hvis noe gjør at vann og avløp kan stoppe opp.

IVAR Sentralrenseanlegg Nord-Jæren (SNJ) er et biologisk renseanlegg, der vi får hjelp av bakterier til å bryte ned de organiske stoffene i avløpsvannet. Men aller først blir avløpsvannet silt gjennom rister for å plukke ut plast, kluter og filler,

våtservietter, q-tips og andre ting som ikke skulle vært i avløpsvannet.

Søppelet i avløpsvannet sendes til forbrenning og energiutnyttelse, mens vannet og innholdet går videre til et stort basseng der sand og fett fjernes. I en ny filtreringsprosess hentes det ut slam som går videre til biogass- og gjødselproduksjon. Nå skal det som er igjen i avløpsvannet gjennom det biologiske rensetrinnet, der bakterier vokser og formerer seg og fjerner fettsyrer, organiske stoffer og fosfor fra avløpsvannet. Når bakteriene har gjort jobben, synker de til bunns og

blir til slam som hentes ut og blir til klimasmart biogass og gjødsel.

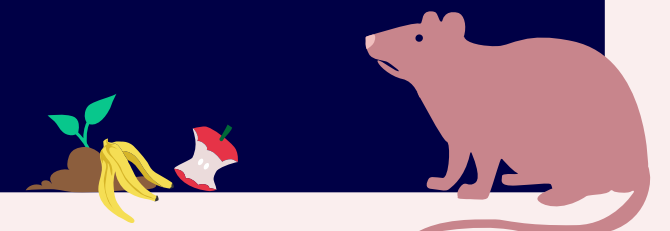
Det rensede vannet renner etterpå ut på 80 meters dyp i Håsteinfjorden, 1,6 kilometer fra land.

Slik sørger IVAR for at avløpsvannet ikke ender opp urensset i sjøen.

Vil du vite mer om hvordan avløpsvannet blir behandlet? Se filmen på ivar.no

Visste du at:

- Hver eneste dag tar grovristene ut 1 300 kilo søppel fra avløpsvannet som kommer inn til IVAR Sentralrenseanlegg Nord-Jæren. Bare tre ting skal i do, do-papir er den ene. Fett i avløpet kan tette rørene og lokke til seg rotter. Det vil både du og vi unngå.
- Avfallsbehandling, vannbehandling og avløpsrensing utføres til selvkost. Det betyr at alle kostnader, uten påslag, først faktureres kommunene. Kommunene fakturerer deg som innbygger de totale kostnadene. Lavere kostnader gir lavest mulig gebyr.

Innhold

3 IVAR i 2023

16 Tema: Helt selvfølgelig

Familien Ivarsen

Vann

Avløp

► Ombruk

Gjenvinning

22 Faktadel

38 Styrets beretning

44 Resultat

RYDDING HOS FAMILIEN IVARSEN

Rett etter middagen hekter far Ivarsen og 14-åringen på biltilhengeren med avfall og drar bort til Forus gjenvinningsstasjon.

OMBRUK OG GJENVINNING HOS IVAR

Første stopp er Bruktbua. Pia på 5 år leverer inn en bamse som hun synes hun er blitt for stor for.

Det skal være trygt å bruke IVARs gjenvinningsstasjoner. De ansatte på stedet er behjelpelige med å finne ledig plass og sørger for en trygg trafikkavvikling.

Mor Sara leverer inn et ødelagt nattbord og tar en titt innom bruktbuikken og kommer fornøyd tilbake med et retro lampe.

Selvfølgelig kan andre ha nytte av det du vil bli kvitt

IVAR jobber hver dag for et samfunn der ressursene tas mest mulig vare på og ingenting går til spille. Derfor heier vi på ombruk.

I løpet av 2024 åpner IVAR det som blir Nordens største ombrukssenter på Lura i Sandnes. Der alle hjertelig velkomne! Vi skal fylle hele 3 500 kvadratmeter med bruktbuikk, reparasjonskafé og kjøkke og lærerike opplevelser.

Stedet for regionens nye ombrukssenter blir Porsmyrveien, rett ved Kvadrat og bussveien på Forussletta.

I det nye ombrukssenteret skal det omsettes alle typer varer som møbler, pyntegjenstander og sportsutstyr, til maling, bygningsartikler, hvitevarer og verktøy. Senteret blir drevet av IVAR-ansatte, i tillegg til personer på viktig arbeidslivstrening.

Det nye ombrukssenteret skal også fungere som et senter for sirkulær økonomi, bærekraft og inkluderende arbeidsliv.

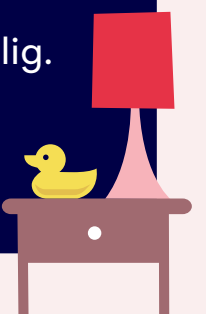
Familien Ivarsen på Lura og alle andre innbyggere i regionen kan glede seg til bærekraftig handel som også er fin for lommeboka.

Vann, avløp og gjenvinning: Helt selvfølgelig.

Både for familien Ivarsen og deg. Sammen bidrar vi til et samfunn der ingenting går til spille.

Visste du at:

IVARs Bruktbu på Forus hadde 226 000 besøkende i 2023, en økning på 25 % fra året før. Inntektene fra Bruktbuå går inn i IVARs selvkostregnskap, som bidrar til å holde renovasjonsgebyrene lavest mulig.

RYDDING HOS FAMILIEN IVARSEN

På gjenvinningsstasjonene kan du levere inn også farlig avfall og batterier. Huske at batteripolene skal teipes for å hindre brann!

Hvor leverer vi nattbordet, tro?

Etter Bruktbuå er besøkt, kan familien Ivarsen kjøre inn på selve gjenvinningsstasjonen.

OMBRUK OG GJENVINNING HOS IVAR

Vil du ha ren kompost, eller heller ha jordblanding? Det koster det samme.

Da tar vi heller en kubikk med jordblanding, takk!

Vår og sommer har IVAR kompost og jordblanding til salgs på de største gjenvinningsstasjonene. Den kortreiste komposten er laget av innsamlet hageavfall i regionen.

IVARs sorteringsekspertene står klare på gjenvinningsstasjonen til å hjelpe deg med å håndtere avfallet ditt, slik at ressursene kan utnyttes best mulig.

Selvfølgelig skal vi gjenvinne mest mulig

Når tingene dine er ødelagte og ikke kan fikses, sørger vi for best mulig material- eller energiutnyttelse av avfallet ditt. Sammen har vi blitt blant Norges beste på sortering på gjenvinningsstasjon.

IVAR har ansvar for å ta imot avfallet fra kommunenes innsamlingsordning og sørge for en forsvarlig og miljøvennlig behandling av det du og familien Ivarsen kaster i dunkene hjemme. Sammen utnytter vi ressursene i avfallet vårt. I 2023 mottok vi 131 305 tonn husholdningsavfall, det tilsvarer 372 kilo per innbygger.

IVAR eier og driver flere gjenvinningsstasjoner i regionen. Der kan du og familien Ivarsen levere sortert avfall som ikke passer å levere i kommunens innsamlingstilbud. IVAR ønsker å legge til rette for at gjenvinningsstasjoner er tilgjengelige også utenfor folks vanlige arbeidstid. IVARs største gjenvinningsstasjon på Forus har gode åpningstider: Kl. 08:00 til kl. 20:00 fra mandag til torsdag, og 08:00-16:00 på fredager og lørdager.

Når familien Ivarsen og de andre innbyggerne i IVAR-kommunene besøker en gjenvinningsstasjon for å levere avfall, må vi betale for innleveringen.

Viktige unntak er ombruksting, hageavfall, miljøfarlig avfall og elektriske/elektroniske apparater som er gratis å levere. For å gjøre innkjøring og levering så smidig og effektiv som mulig, betales etter anslått avfallsvolum. Veiing ville vært for tidkrevende.

I 2023 ble bare 14 % av de 32 000 tonn med avfall som var blitt levert inn til Forus gjenvinningsstasjon behandlet som blandet restavfall. Dermed oppnådde IVAR – og innbyggerne i regionen – en utsorteringsgrad på 86 %. IVAR er blant de selskapene i Norge som har best sorteringsgrad på gjenvinningsstasjon. Utsorterte materialer blir til verdifulle råvarer for nye produkter i det sirkulære kretsløpet.

Visste du at:

Det du betaler for å besøke IVARs gjenvinningsstasjoner dekker på langt nær de faktiske kostnadene for mottak og behandling av avfallet du leverer. Bare en tredel av kostnadene blir dekket gjennom privatkunders egenandel, resten dekkes via kommunenes generelle renovasjonsgebyrer. IVAR prøver å holde den økonomiske inngangsterskelen lav slik at innbyggerne ikke skal bli fristet til å kaste avfall i naturen, eller brenne det i hagen.

Fakta

IVAR har som formål å anlegge og drive kommunaltekniske fellesanlegg for vann, avløp og gjenvinning.

Vann: Vi leverer drikkevann til tolv kommuner. IVAR eier og drifter fem vannverk for å sikre at det alltid er nok drikkevann til alle.

Avløp: Vi renser avløpsvann fra over 300 000 innbyggere i regionen. IVAR eier og drifter flere renseanlegg i regionen.

Gjenvinning: Vi har ansvar for å ta imot avfallet fra kommunenes innsamlingsordning og sørge for en forsvarlig og miljøvennlig behandling. IVAR drifter også ni gjenvinningsstasjoner i regionen.

1 Vann

Mål

IVAR leverer drikkevann til alle eierkommunene, og sikrer en trygg og miljøvennlig rensing og leveranse. Vannet overvåkes døgnet rundt for at du skal få rent og godt vann 365 dager i året.

IVAR eier og drifter fem vannbehandlingsanlegg;

Langevannsverket, Hagavatn, Store Stokkavatn, Oltedal vannverk, Dirdal vannverk, Krokharheia vannverk og Hauskje vannverk som er i ordinær drift. I tillegg eies og driftes ett reserveanlegg og ett kriseanlegg. I Strand og Hjelmeland driftes syv vannbehandlingsanlegg (Strand; Meling, Lynghaug, Preikestolen og i Hjelmeland; Årdal, Fister, Jøsenfjord og Skiftun) og deres fordelingsnett.

Langevatnverket

Langevatnverket er hovedanlegget for vannforsyning i regionen og har en maks kapasitet på 3 300 l/sekund. Det benyttes overflatevann som råvannskilde.

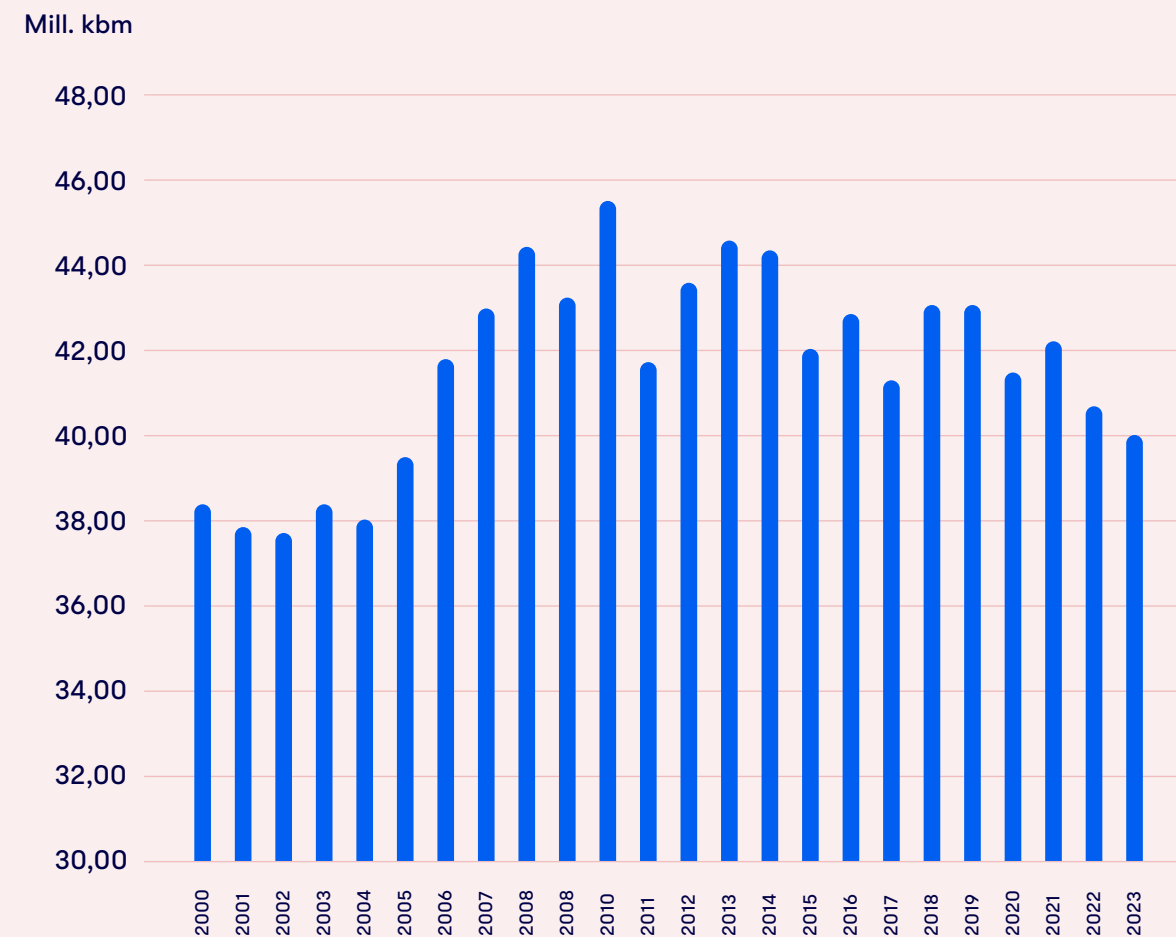
Anlegget behandler vannet ved først ved å tilsette ozon. Ozon vil reagere med organisk materiale mens det beveger seg gjennom ozonkontaktkammet. Før vannet ledes inn til marmorfiltrene tilsettes CO₂ for å senke pH. Dette vil sikre bedre utløsning av kalsium. Vannet renner så over i et biofilter før det desinfiseres med UV-behandling og til slutt en liten tilsats av klor.

Grafen under viser levert vannmengde fra Langevatn i perioden fra 2000-2023. I 2023 ble det levert 39,9 millioner m³ fra Langevatn vannbehandlingsanlegg.

Det stilles krav i Drikkevannsforskriften til vannkvaliteten. Enkelte parametere overvåkes kontinuerlig, mens andre tas det stikkprøver av. Minimumsfrekvensen de ulike parametere overvåkes med er

gitt i drikkevannsforskriften, men for flere av parameterne tar IVAR hyppigere prøver enn det vi er pålagt. Resultatene for en del viktige vannkvalitetsparametere for renvann ut av anlegget er vist i tabellen nedenfor. Som en ser av tabellen under tilfredsstiller IVAR krav gitt i drikkevannsforskriften og anbefalinger fra Mattilsynet.

LEVERT VANNMENGDE FRA LANGEVATN TIL MEDLEMSKOMMUNENE 2000 - 2023

Parameter	Enhet	Vannkvalitet 2023 Langevannsverket			Grenseverdi iht. Drikkevannsforskriften av 01.01.2017
		Min	Max	Snitt	
pH		7,9	8,1	8,0	6,5-9,5
Alkalitet	mmol/l	0,85	1,1	0,98	-
Kalsium	mg/l	18,0	24,0	20,9	-
Farge	mgPt/l	1	5	3	Akseptabel for abonnentene, Mattilsynet anbefaler under 20
Total organisk karbon	mgC/l	1,0	2,9	1,6	Ingen unormal endring
Turbiditet	FTU	<0,10	0,12	0,06	Akseptabel for abonnentene, Mattilsynet anbefaler under 1 FTU
E.coli	cfu/100 ml	0	0	0	0
Koliforme bakterier	cfu/100 ml	0	0	0	0
Kimtall	cfu/ml	0	10	1	100

Det har vært ett ledningsbrudd på hovedledningene fra Langevatn i 2023. Vi får hvert år mange henvendelser fra skoler, organisasjoner etc. om besøk på Langevatn VBA. Generelt stiller vi oss positiv til slike forespørsler. Vi håper at skolebesøk kan bidra til økt rekruttering til VA-bransjen på sikt.

Andre vannverk

Hagavatn reservevannverk

Hagavatn er en råvannskilde som har god kvalitet og med et lavt fargetall. Det er etablert en enkel vannbehandling med klordosering og tilsetning av lut. Vannverket prøvekjøres fire ganger i året for å opprettholde beredskapen. Anlegget har ikke vært i drift i 2023. Det nære området til nedbørsfeltet for Hagavatn har vært preget av en omfattende utbygging av vindturbiner. Vi har løpende kontakt med utbyggerne for å unngå mulighetene for forurensing av råvannskilden.

Store Stokkavatn krisereservevannverk

Store Stokkavatn skal bare benyttes ved eventuelt større hendelser med svikt i ordinær vannforsyning over flere dager. Vannverket har installert UV-anlegg og tilsette klor. Anlegget testkjøres en gang i kvartalet. I 2023 testet vi driften av anlegget ved å produsere vann å levere til Tjensvollsbassenget.

Vannforsyning Dirdal

Råvannskilden er to løsmassebrønner nederst i Dirdal. Vannet pumpes inn til et vannbehandlingsanlegg hvor vannet siles, tilsettes vannglass (silikat) for å hindre korrosjon og til slutt UV-behandles vannet for desinfeksjon. Vannkvaliteten overvåkes rutinemessig. Vannkvaliteten i 2023 har vært tilfredsstillende.

Vannforsyning Oltedal

Oltedal vannverk består av to grunnvannsbrønner. Vannet behandles med UV for desinfeksjon og tilsetning av lut for korrosjonskontroll. Vannkvaliteten i 2023 har tilfredsstilt kravene i drikkevannsforskriften.

Vannverk i Strand kommune

I Strand kommune drifter IVAR Krokareia-, Lynghaug-, Preikestolen- og Meling vannverk. Krokareia vannverk eies av IVAR IKS og er det største i Strand kommune. Det har vært tre ledningsbrudd i Strand kommune i 2023.

VANNVERK I STRAND KOMMUNE KROKARHEIA VANNVERK

1,39 mill m³

2023

1,4 mill m³

2022

Krokareia vannverk

Vannverket er det største i Strand kommune og benytter overflatevann som kilde. Vannet behandles etter Moldeprosessen med tilsats av jernklorid som koaguleringsmiddel og desinfiseres med klor. Det er i 2023 produsert 1,39 millioner m³ mot 1,4 millioner m³ i 2022. Prøvetakingen av rentvannet har vist en tilfredsstillende vannkvalitet.

Lynghaug vannverk

Vannkilden er et borehull som forsyner et mindre boligfelt under utvidelse. I tillegg leverer vannverket til en skole og et bedehus. Vannbehandlingen består av UV-desinfeksjon

og lufting. Vannkvaliteten fra Lynghaug vannverk har vært tilfredsstillende.

Preikestolen vannverk

Som kilde for drikkevann benyttes grunnvann. Vannbehandlingen består av UV-desinfeksjon, lufting og alkaisering. Resultatene fra prøver av rentvannet viser at drikkevannsforskriftens krav er oppfylt.

Meling vannverk

Vannverket har 2 grunnvannsbrønner. Vannet UV-behandles før det sendes på nettet. Vannkvaliteten har vært tilfredsstillende.

Vannverk i Hjelmeland kommune

IVAR drifter vannverkene Hauskje, Årdal, Fister, Jøsenfjord og Skiftun. Hauskje vannverk eies av IVAR IKS og er det største vannverket i Hjelmeland kommune.

Hauskje vannverk

Vannverket benytter et humuspåvirket overflatevann som kilde. Vannet behandles med membranfiltrering, filtrering gjennom marmor og to UV-lys-behandlinger. I 2023 produserte vannverket 357 306 m³ vann mot 372 698 m³ i 2022. Vannkvaliteten har vært tilfredsstillende.

Årdal vannverk

Vannkilden er løsmassebrønn plassert nær Årdalselva. Vannbehandlingen består av tilsetning av vanning og et utluftings-system (Radonett) for fjerning av kullsyre. UV benyttes som desinfeksjon. Vannprøvene fra Årdal vannverk har hatt tilfredsstillende kvalitet.

Jøsenfjord vannverk

Vannkilden er en borebrønn og vannbehandlingen består av UV-desinfeksjon. Samtlige prøver har hatt tilfredsstillende kvalitet.

Skiftun vannverk

Vannkilden er to borebrønner og vannet desinfiseres med UV. Prøvene har vist at vannkvaliteten er i henhold til krav i Drikkevannsforskriften.

VANNPRODUKSJON HAUSKJE VANNVERK

357 306 m³

2023

372 698 m³

2022

Fister vannverk

Vannkilden er et lite vann der råvannet først renner gjennom to selvspylende grovfilter før det videre renner gjennom et marmorfilter. Etter marmorfilteret desinfiseres vannet gjennom UV før det pumpes ut til høydebassenget. Vannkvaliteten fra Fister vannverk har vært tilfredsstillende.

Ledningsnett i Kvitsøy, Strand og Hjelmeland

IVAR har i 2023 hatt driftsansvaret for ledningsnett i Kvitsøy-, Strand- og Hjelmeland kommune.

Kvitsøy

Av de testede prøvene er det påvist en prøve med forhøyet kimtall. Utover dette har vannkvaliteten vært god. Det har ikke vært noen ledningsbrudd.

Strand

Samtlige prøver tatt på ledningsnett har vist tilfredsstillende resultat. Det har vært 3 ledningsbrudd i Strand kommune i 2023.

Hjelmeland

Vannprøver tatt på ledningsnett i Hjelmeland har vist tilfredsstillende resultat. Det har ikke vært noen ledningsbrudd i Hjelmeland i 2023.

☰ Innhold

3 IVAR i 2023

16 Tema

22 Faktadel

Vann

▶ Avløp

Gjenvinning

Forskning

38 Styrets beretning

44 Resultat

2 Avløp

Mål

IVARs overordnede mål er å motta og behandle avløpsvann fra eierkommunene, slik at miljøet i vassdrag og sjøområder sikres.

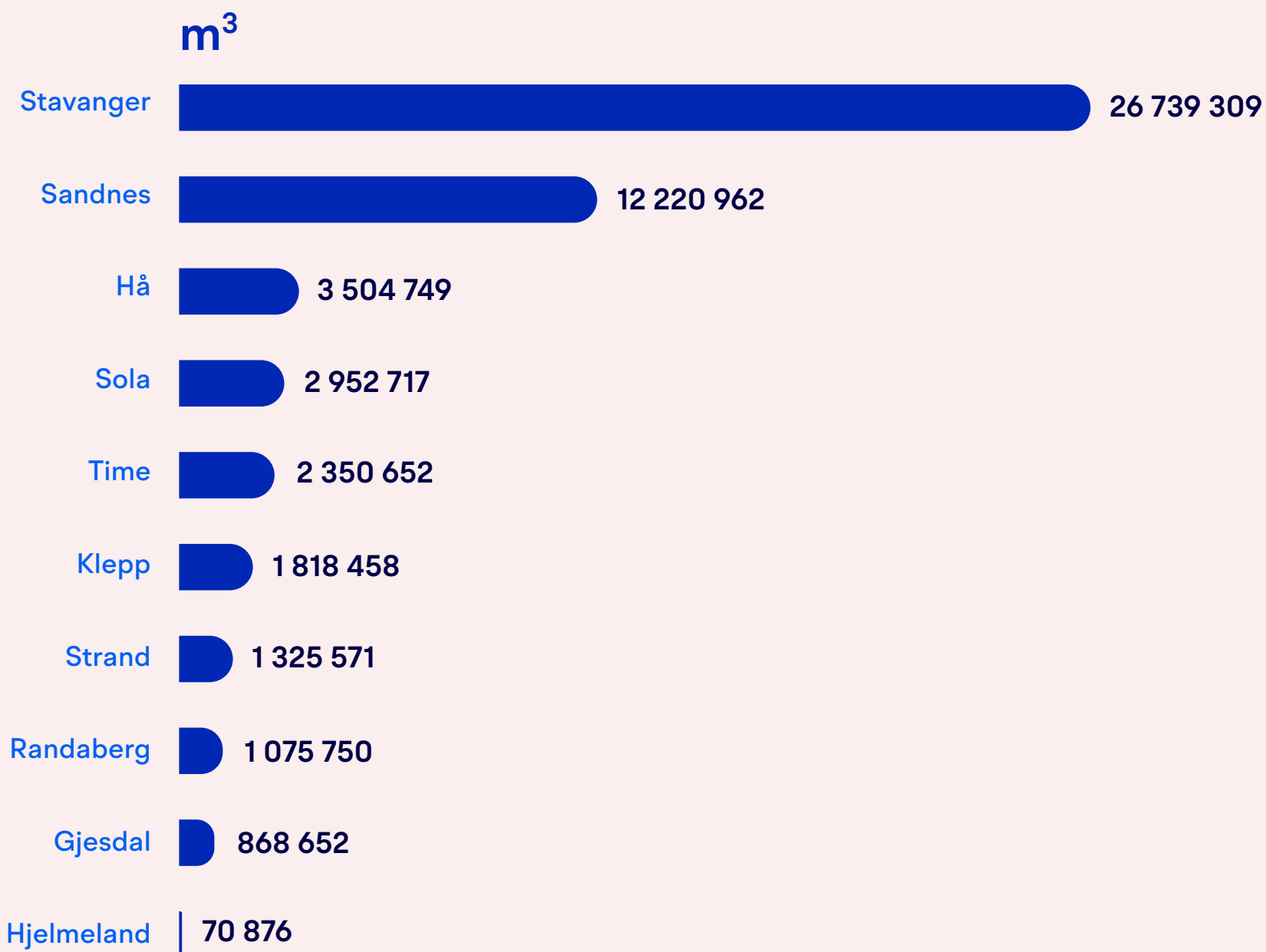
Avløpsmengde

I 2023 behandlet IVAR 52,9 millioner m³ avløpsvann. Tabellen nedenfor viser en oversikt over renseanlegg, behandlingsmetoder, organisk belastning og resipient.

Personekvivalenter (pe) er et mål på mengde organisk materiale i avløpsvannet. Ved utslipp fra hus og hytter med innlagt vann og vannklosett vil 1 person bidra med 1 pe.

TILFØRTE VANNMENGDER

Figuren nedenfor viser tilførte vannmengder til anlegg som eies og drives av IVAR. Stavanger kommune var den største leverandøren med 26,7 millioner m³ i 2023.

RENSEANLEGG, BEHANDLINGSMETODER, ORGANISK BELASTNING OG RESIPIENT

Anlegg	Rensemetode	Organisk belastning (snitt), pe	Resipient
IVAR Sentralrenseanlegg Nord-Jæren (SNJ)	Biologisk	344 000	Håsteinfjorden
IVAR renseanlegg Grødal	Biologisk/kjemisk	109 000	Nordsjøen
IVAR renseanlegg Vik	Biologisk	86 000	Nordsjøen
IVAR renseanlegg Nærbø	Mekanisk (sil)	20 200	Nordsjøen
IVAR renseanlegg Bore	Mekanisk (sil) med polymerdosering	19 000	Nordsjøen
IVAR renseanlegg Grytnes	Mekanisk (sil)	12 900	Idsefjorden
IVAR renseanlegg Sirevåg	Mekanisk (sil)	6 300	Nordsjøen
IVAR renseanlegg Vigrestad	Mekanisk (sil)	6 200	Nordsjøen
IVAR renseanlegg Tau	Mekanisk (sil)	4 300	Hidlefjorden
IVAR renseanlegg Oltedal	Biologisk/kjemisk	1 500	Oltedalsåna
IVAR renseanlegg Hjelmelandsvågen	Mekanisk (sil)	1 100	Hjelmelandsfjorden

Renseresultater

IVAR Sentralrenseanlegg Nord-Jæren

IVAR Sentralrenseanlegg Nord-Jæren (SNJ) mottar avløpsvann fra kommunene Stavanger, Sandnes, Randaberg, Gjesdal og Sola. Anlegget ligger i Mekjarvik i Randaberg kommune.

Renseanlegget består av forbehandling ved rister (6 mm) og sand- og fettfang før filteranlegg (0,1 mm) og biologiske rensetrinn (aktivslam, 3 parallelle linjer).

I 2023 behandlet renseanlegget 42,5 millioner m³ avløpsvann. Utslippskravet for renseanlegget er relatert til organisk stoff (BOF5 og KOF), dvs. sekundærrensing. Det ble i 2023 tatt ut 45 godkjente prøver. 44 av prøvene overholdt sekundærrensekravet.

Antall prøver som ikke behøver å oppfylle rensekravet, er ifølge forurensningsforskriften 5 prøver ved uttak av 45 prøver. SNJ overholdt rensekravet i 2023. 92 % av BOF-innholdet og 81 % av KOF-innholdet ble fjernet ved anlegget.

Gjennomsnittlig belastning til anlegget i 2023 var 344 000 pe. Rammen i utslipps-tillatelsen er 400 000 pe.

Andre renseanlegg

IVAR renseanlegg Grødalaland

Renseanlegget på Grødalaland i Hå kommune er et kjemisk/biologisk anlegg som behandler avløpsvann fra Varhaug, Biosirk Norge AS og industriområdet på Kviamarka.

I 2023 behandlet renseanlegget 1,7 millioner m³. Utslippskravet for renseanlegget er relatert til organisk stoff (BOF5) og suspendert stoff (SS), dvs. primærrensing. Det ble i 2023 tatt ut 28 godkjente inn- og utløpsprøver fra flotasjonsanlegget (kjemisk trinn) og 23 godkjente inn- og utløpsprøver fra SBR-anlegget (biologisk trinn). Rensegraden for hele anlegget var 74 % SS-reduksjon og 57 % BOF-reduksjon. 26 av 28 prøver overholdt primærrensekravet.

Antall prøver som ikke behøver å oppfylle rensekravet, er ifølge forurensningsforskriften 3 prøver ved uttak av 28 prøver.

Renseanlegget på Grødalaland overholdt rensekravet i 2023.

Gjennomsnittlig belastning til anlegget etter forbehandling med rister, sand- og fettfang, var 109 000 pe i 2023. Utslippsrammen er 150 000 pe. Det ble tatt ut 49,5 tonn fett fra avløpsvannet på Grødalaland i 2023.

IVAR renseanlegg Vik

IVAR renseanlegg Vik i Klepp kommune er et biologisk anlegg (aktivslam). Anlegget mottar avløpet fra Time kommune og deler av Klepp kommune.

Utslippsrammen er 80 000 pe og kravet er relatert til organisk stoff (BOF5 og KOF), dvs. sekundærrensing.

Innhold

3 IVAR i 2023

15 Tema

22 Faktadel

Vann

► Avløp

Gjenvinning

Forskning

38 Styrets beretning

44 Resultat

I 2023 behandlet renseanlegget 3,1 millioner m³ avløpsvann. Det ble tatt ut 27 godkjente inn- og utløpsprøver. 25 av 27 prøver overholdt sekundærrensekravet. Antall prøver som ikke behøver å oppfylle rensekravet, er ifølge forurensningsforskriften 3 prøver ved uttak av 27 prøver. Renseanlegget på Vik overholdt rensekravet i 2023. 92 % av BOF-innholdet og 87 % av KOF-innholdet ble fjernet ved anlegget.

Gjennomsnittlig belastning i 2023 var 86 000 pe. Ved 19 av prøvedøgnene var belastningen > 80 000 pe pga. utvidelse hos bedrift som er tilknyttet anlegget.

IVAR renseanlegg Nærbø

Renseanlegget på Nærbø i Hå kommune er et mekanisk renseanlegg (sil). Anlegget fikk ny utslippstillatelse i november 2016 med krav om primærrensing. Rammen i den nye tillatelsen er 30 000 pe.

Det ble i 2023 tatt ut 25 godkjente inn- og utløpsprøver. 44 % av SS-innholdet og 22 % av BOF-innholdet ble fjernet (gjennomsnitt). Anlegget overholdt ikke rensekravet i 2023. Gjennomsnittlig belastning i 2023 var 20 200 pe.

I 2021 startet IVAR en konseptvalgsvurdering av ulike rensemetoder og løsninger for renseanlegget på Nærbø (skisseprosjekt). Skisseprosjektet ble ferdig mai 2023 og anbefalt løsning er å overføre avløpsvannet fra Nærbø til Grødalaland.

IVAR renseanlegg Bore

Renseanlegget på Bore i Klepp kommune er et mekanisk anlegg (båndsil). Anlegget fikk ny utslippstillatelse i april 2016 med krav om primærrensing. Rammen i den tillatelsen er 30 000 pe.

Renseanlegget ble oppgradert i 2016-2019. Det ble i 2023 tatt 24 godkjente inn- og utløpsprøver. 21 av 24 av prøvene overholdt primærrensekravet. Antall prøver som ikke behøver å oppfylle rensekravet, er ifølge forurensningsforskriften 3 prøver ved uttak av 24 prøver. Anlegget overholdt rensekravet i 2023. 62 % av SS-innholdet og 38 % av BOF-innholdet ble fjernet ved anlegget. Gjennomsnittlig belastning i 2023 var 19 000 pe.

IVAR renseanlegg Sirevåg

IVAR renseanlegg Sirevåg i Hå kommune er et mekanisk anlegg (båndsil).

Ifølge forurensningsforskriften er kravet 20 % reduksjon av suspendert stoff (SS) dersom

belastningen til anlegget er < 10 000 pe. Gjennomsnittlig belastning i 2023 var 6 300 pe.

Kravet i forurensningsforskriften ble overholdt i 2023. 59 % (gjennomsnitt) av tilført SS-mengde og 35 % av tilført BOF-mengde ble fjernet ved anlegget.

IVAR renseanlegg Vigrestad

Renseanlegget på Vigrestad i Hå kommune er et mekanisk anlegg (båndsil). Ifølge utslippstillatelsen og forurensningsforskriften er rensekravet for anlegget 20 % reduksjon av suspendert stoff. 44 % (gjennomsnitt) av tilført SS-mengde ble fjernet ved anlegget i 2023.

IVAR renseanlegg Grytnes

Renseanlegget på Jørpeland i Strand kommune er et mekanisk anlegg (sil). Ifølge forurensningsforskriften er kravet 20 % reduksjon av suspendert stoff (SS) dersom belastningen til anlegget er < 10 000 pe og sekundærrensing dersom belastningen er > 10 000 pe.

I 2023 ble det tatt 25 inn- og utløpsprøver på anlegget. 49 % av SS-innholdet og 34 % av BOF-innholdet ble fjernet ved anlegget i 2023 (gjennomsnitt). Gjennomsnittlig belastning i 2023 var 12 900 pe. Anlegget overholdt ikke rensekravet i 2023.

IVAR renseanlegg Tau

IVAR renseanlegg Tau i Strand kommune er et mekanisk anlegg (sil).

Ifølge forurensningsforskriften er kravet 20 % reduksjon av suspendert stoff (SS). 25 % (gjennomsnitt) av tilført SS-mengde ble fjernet ved anlegget i 2023.

IVAR renseanlegg Hjelmelandsvågen

Renseanlegget i Hjelmelandsvågen i Hjelmeland kommune er et mekanisk anlegg (sil). Ifølge forurensningsforskriften er kravet 20 % reduksjon av suspendert stoff (SS). 63 % (gjennomsnitt) av tilført SS-mengde ble fjernet ved anlegget i 2023.

IVAR renseanlegg Oltedal

IVAR renseanlegget Oltedal i Gjesdal kommune er et biologisk/kjemisk renseanlegg. Ifølge forurensningsforskriften er utslippskravet relatert til fosfor (tot-P). Kravet er 90 % fosfor-reduksjon. Det ble overholdt i 2023. 93 % av fosfor-innholdet ble fjernet ved anlegget (gjennomsnitt).

Innhold

3 IVAR i 2023

15 Tema

22 Faktadel

Vann

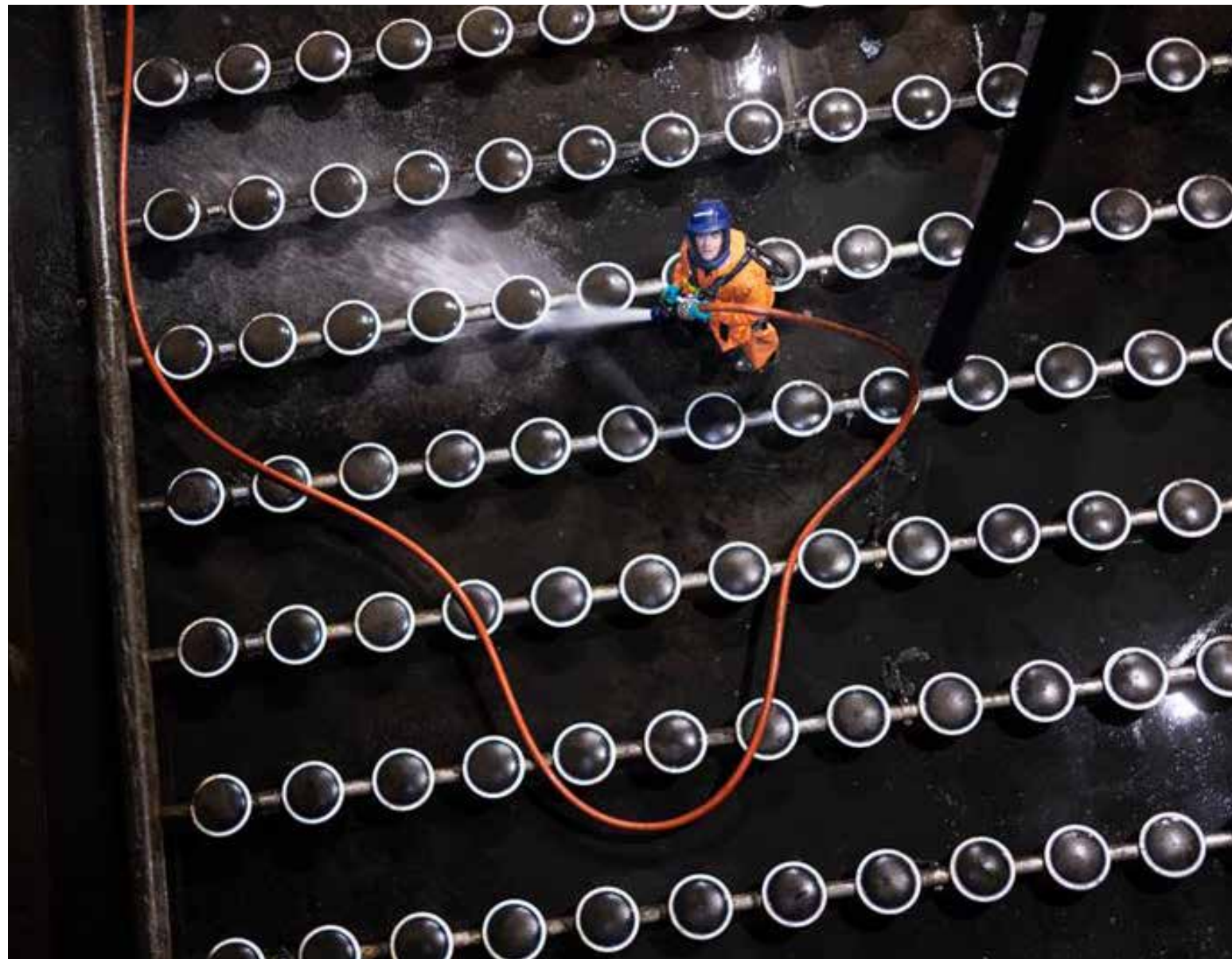
► Avløp

Gjenvinning

Forskning

38 Styrets beretning

44 Resultat

4 300

tonn
gjødsel produsert
i IVAR

8 280

tonn
utråtnet slam/biorest
produsert på Grødal

Akkreditering/sertifisering

IVAR er akkreditert for å analysere biokjemisk oksygenforbruk (BOF5), kjemisk oksygenforbruk (KOF), suspendert stoff (SS) og fosfor (P). Alle analysene ble i 2023 utført av akkreditert laboratorium på SNJ.

Prøvetaking og mengdemåling er innlemmet i ISO-sertifiseringen (ISO 9001 og 14001).

Slamproduksjon/-disponering

IVAR Sentralrenseanlegg Nord-Jæren (SNJ) og IVAR renseanlegg Grødal mottar våtslam fra andre renseanlegg, samt septikslam og organisk avfall fra industri/næringsliv.

Det ble i 2023 produsert 4 300 tonn gjødsel (fullverdig gjødselprodukt) på SNJ. 100 % av slamproduksjonen ble tørket. Gjødselproduktet ble eksportert til Vietnam.

På Grødal ble det i 2023 produsert 8 280 tonn utråtnet slam/biorest som gikk til landbruk (94 %), jordproduksjon (5 %) og grøntarealer (1 %).

Biogass

Deler av biogassen som produseres i slambehandlingsanlegget i Mekjarvik (SNJ) og på Grødal blir oppgradert til biometan og levert til Lyse. Mengde oppgradert gass i 2023 fra SNJ tilsvarer en energimengde

på 20 GWh. For Grødal utgjorde oppgradert biogass 22 GWh.

Energiforbruk

Det totale energiforbruket på SNJ i 2023 var 27,1 GWh, fordelt på 9,8 GWh biogass, 4,4 GWh naturgass og 12,9 GWh strøm. SNJ var et energipositivt anlegg i 2023 ved at ble produsert 3 GWh mer energi enn det ble kjøpt.

100 % av all slamproduksjon ved IVAR Sentralrenseanlegg Nord-Jæren (SNJ) ble tørket.

3

GWh
mer energi produsert enn kjøpt på IVAR Sentralrenseanlegg Nord-Jæren (SNJ)

3 Gjenvinning

Mål

IVAR har ansvaret for at alt husholdningsavfall som blir samlet inn i kommunene, blir behandlet på en forsvarlig måte. Material-gjenvinning er mest miljøvennlig og blir prioritert fremfor energigjenvinning. Målet er å oppnå 75 % sorteringsgrad. Minst mulig avfall blir levert til avfallsdeponi.

IVAR har bygget sorteringsanlegg for restavfall, som sorterer ut plast, metall og papir fra restavfallet. Anlegget inneholder også linje for papirsortering og vasking/pelletering av plast. Anlegget ble dessverre skadet av brann i juli 2022. Restavfall har i etterkant blitt sendt til forbrenning. De fleste kommuner har som et avbøtende tiltak startet egne ordninger med mottak for utsortert pastemballasje.

Gjenvinning fra husholdninger

Totale mengder

I 2023 mottok IVAR 135 305 tonn avfall fra husholdninger. Dette tilsvarer 372 kilo per innbygger, som er en liten økning fra 2022.

I 2023 er det estimert at totalt 2 170 tonn varer gikk til ombruk via IVAR, over 6 kilo per innbygger. Av dette omsatte Bruktbua på Forus 870 tonn med varer og fra lokale tekstilinsamlinger ble 1 300 tonn tekstiler ombrukt.

Av husholdningsavfallet ble 53 % levert til materialgjenvinning for å bli brukt som råstoff til ulike nye produkter. 42 % av avfallet ble levert til energigjenvinning. Energien blir brukt til fjernvarme og strømproduksjon. Totalt ble 4 % av avfallet

deponert, dette gjelder urene grusmasser, keramikk, asbest etc. Sorteringsgraden er totalt sett 62,4 % .

Mat- og hageavfall

Husholdningene sorterte 27 498 tonn mat- og hageavfall i brun beholder, en reduksjon på 5 % fra 2022. Det produseres biogass av avfallet.

I tillegg ble det levert inn 6 007 tonn hageavfall til gjenvinningsstasjonene, en reduksjon på 6 %. Dette hageavfallet ble kompostert på Sele. Sele-komposten blir utlevert til hageeiere som henter kompost på gjenvinningsstasjonene.

Papir

Det er mer miljøvennlig og billigere å materialgjenvinne papir enn å brenne eller deponere det. Innbyggerne er flinke til å kildesortere papir, men trenden er at den totale mengden papiravfall som produseres synker. Dette gjelder både nasjonalt og internasjonalt. I 2023 ble det behandlet 12 336 tonn for videre behandling, en reduksjon på 9 % fra året før.

EE-avfall

Forbrukerne kan levere EE-avfall (elektriske og elektroniske produkter) gratis til alle forhandlere, til de kommunale mottakene på gjenvinningsstasjonene og i rød beholder (enkelte kommuner). EE-avfall kan inneholde miljøgifter som det er viktig å behandle forsvarlig. I tillegg inneholder EE-avfallet råvareressurser som kan brukes i ny produksjon og en del edle metaller. I 2023 ble det levert 2 413 tonn EE-avfall til våre gjenvinningsstasjoner.

Farlig avfall

Farlig avfall inneholder helse- og miljøfarlige stoffer. Dette avfallet blir samlet

inn via gjenvinningsstasjonene til IVAR, samt via henteordning for rød beholder i Stavanger og Sandnes. I 2023 mottok IVAR 1 651 tonn farlig avfall fra husholdningene. Dette er 4,5 kilo per innbygger.

Plastemballasje

I 2023 ble det sortert ut 883 tonn plast, som er 83 % mindre enn 2022. Dette skyldes at sentralsortering av restavfall er erstattet med hente og bringeordninger for plast i perioden ettersorteringsanlegget gjenoppbygges. Disse ordningene er i oppstartsfasen, og vil uansett ikke klare effektiviteten i utsortering anlegget hadde.

Trevirke

IVAR tok i 2023 imot 13 248 tonn trevirke (inkludert impregnert) fra husholdninger på gjenvinningsstasjonene på Sele, Forus og kommunale stasjoner. Dette er en økning på ca 13 % fra året før. Fra 2022 ble trevirke sendt til materialgjenvinning, og ca 86 % av vanlig trevirke ble materialgjenvunnet. Resten ble sendt til energigjenvinning.

131 305

tonn
avfall fra husholdninger

13%

økning
i levert trevirke fra husholdninger

Gjenvinningsstasjoner

Gjenvinningsstasjonene har blitt meget populære. 168 800 privatkunder besøkte gjenvinningsstasjonen på Forus, en økning på 6 %. Gjenvinningsstasjonen på Sele hadde besøk av 23 100 kunder, en økning på 5 %. Bruktbutikken på Forus hadde 226 000 kunder, en økning på 25 %.

Gjenvinningsstasjonene mottok 45 072 tonn avfall i 2023, en nedgang på 4 % fra 2022. Publikum sorterte ut 85 % av avfallet, opp fra noe ned fra 80 % i 2022. Det er veldig høy sorteringsgrad på våre gjenvinningsstasjoner. 1,7 % av varene gikk til bruktbutikk og ombruk.

Drift kommuner/ Renovasjon Ryfylke

IVAR drifter innsamling av husholdningsavfall i Time, Kvitsøy, Strand, Hjelmeland

og Suldal på vegne av kommunene. I Ryfylke ble det samlet inn 10 629 tonn fra husholdninger i 2022. I Ryfylke ble 63 % av avfallet utsortert, en økning fra 58 % i 2022.

IVAR avfallsplass Sele

Deponiet på Sele ble stengt i juli 2009. Arealene på Sele er levert tilbake til grunneierne som jordbruksjord. IVAR har ifølge konsesjonen plikt til etterdrift av deponiet i 30 år.

Annet arbeid

Avdeling gjenvinning er aktivt med i Avfall Norge. I tillegg samarbeider vi med eierkommuner i jevnlige møter.

226 k

kunder
på Bruktbuå på Forus

168 800

privatkunder
besøkte gjenvinningsstasjonen på Forus

Forsknings- og utviklingsaktiviteter

IVAR er en aktiv deltaker i forsknings- og utviklingsprosjekter med formål om å sikre regional utvikling innen vann, avløp og gjenvinning. Gjennom både egne initiativer og samarbeid med ulike aktører som næringsliv, FoU-institusjoner, bransjeorganisasjoner og kommuner, bidrar IVAR til innovasjon og bærekraftig utvikling på disse områdene.

IVAR tar en proaktiv rolle ved å initiere egne prosjekter som søker å løse aktuelle utfordringer innen vann, avløp og gjenvinning. Samtidig deltar IVAR som en partner i eksterne prosjekter, der de samarbeider tett med andre relevante aktører. Dette samarbeidet muliggjør en bred tilnærming til problemstillinger og fremmer kunnskapsdeling og innovasjon.

En viktig del av IVARs engasjement i forsknings- og utviklingsprosjekter er å dele sin ekspertise og erfaring både nasjonalt og internasjonalt. IVARs ansatte fungerer som foredragsholdere på ulike konferanser og seminarer, der de deler innsikt og beste praksis innen vann, avløp og gjenvinning. Denne kunnskapsdelingen styrker ikke bare IVARs eget fagmiljø, men bidrar også til å øke forståelsen og bevisstheten rundt viktige temaer knyttet til bærekraftig ressursforvaltning.

IVARs overordnede mål er å bidra til regional utvikling i tråd med vår visjon "Et samfunn der ingenting går til spille". Sentralt i vårt arbeid står prinsippene om sirkulærøkonomi, der ressurser gjenbrukes og avfall minimeres. Ved å være en aktiv deltaker i forsknings- og utviklingsprosjekter, søker IVAR å være en pådriver for innovative løsninger som ikke bare ivaretar dagens behov, men også sikrer en bærekraftig og ressurseffektiv fremtid for samfunnet.

IVAR IKS deltar i flere prosjekter og arbeidsgrupper innen vann, avløp og renovasjon/gjenvinning. Her kan nevnes;

Sortering av finstoff sorteringsanlegg

IVAR initierte prosjektet om sortering av finstoff sammen med fire andre gjenvinningsaktører i Norge (ØAS, Roaf, Oslo-Ren og SESAM prosjektet). Prosjektet er definert som en før-kommersiell anskaffelse. Det er motatt 10 millioner fra Forskningsrådet til å gjennomføre prosjektet. Målet er å finne nye løsninger økt utsortering av resirkulerbare materialer i sorteringsanlegg ved å øke utsortering fra finstoff i restavfall. Prosjektet vil gjennomføres i perioden 2023-2026.

Plastraffineri

IVAR er deltaker i et prosjektet Plastraffineri som skal utvikle en ny metode for pyrolyse og kjemisk gjenvinning av plast. Vår rolle er å skaffe testmateriell til forsøkene. IVAR deltar i prosjektet sammen med en industripartner og Sintef, samt Norner (kompetansebedrift for bruk og resirkulering av plast). Forskningsrådet bidrar med finansiering til prosjektet. Prosjektet skal gjennomføres i perioden 2023-2025.

Materialgjenvinning av tekstiler

Utvikling av et regionalt innsamlings- og sorteringsystem for alle typer tekstiler. Samarbeidsprosjekt med Stavanger, Sandnes og Fretex. Vi gjennomførte feltstudie i byområdet Hundvåg, hvor innbyggere fikk levere inn klær, også ødelagte klær. Prosjektet ble ferdig i 2023.

Robotsortering

Videreutvikling av robot-løsning for plukk av batterier i ettersorteringsanlegget. Sammen med Robot Norge AS. Stoppet opp pga. brannen på ESA Forus, men vil bli implementert i nytt anlegg.

BARRiNOR (prosjektperiode 2019-2023)

Prosjektet er et samarbeid mellom vannverk (9 vannverk deriblant IVAR), FoU-miljøer og analyseinstanser (SINTEF, NIVA og NMBU), rådgivende ingeniørfirmaer og Norsk Vann. BARRiNOR har som hovedmålsetting å bidra til en sikrere drikkevannsforsyning ved å kartlegge og dokumentere barriereeffektene ved norske vannbehandlingsanlegg,

Innhold

3 IVAR i 2023

16 Tema

22 Faktadel

Vann

Avløp

Gjenvinning

► **Forskning**

38 Styrets beretning

44 Resultat

herunder typisk norske prosessutforminger og driftsformer. Slik dokumentasjon finnes ikke i dag. IVAR har bidratt med forsøk utført i pilotanlegget på Langevatn. Det vil også bli levert prøver for mikrobiologisk kartlegging av vannkvalitet fra gammel og ny vannbehandling. Koronasituasjonen har forsinket prosjektet.

Optifilms (2022-2023)

Prosjektet er et samarbeid mellom Bamble vannverk, Norconsult, SINTEF, Norsk Vann og IVAR der IVAR er prosjektleder. Målet med å øke kompetansen på vannbehandlingsprosessen ozonering-biofiltrering med fokus på drift av alkaliske og biologiske filter. Kunnskapen som fremkommer vil kunne brukes til å optimalisere driften. Dette vil gi en bedre vannkvalitet, økonomiske besparelser og være ressursbesparende (strøm og vann).

Medlem av referansegruppen for Norsk Vann-prosjektet:

Forvaltning av nedbørfelt for overflatevannkilder

Unni Synnøve Lea har deltatt i arbeidsseminar og innspill til utarbeidelsen av rapport om Overvåking av vannkvalitet på distribusjonsnett.

Wider uptake (2020 – 2024)

EU prosjekt om sirkulærøkonomi i vannbransjen hvor IVAR er partner sammen

med en rekke norske og internasjonale partnere som involverer både universiteter, forskningsinstitutter og offentlige og private bedrifter. Utvikling av «verktøy» for vurdering av effektiviteten («smartness») i gjenvinning og ressursutnyttelse fra avløp og slam er sentrale tema i prosjektet. Dette er langt på vei i tråd med annen satsingen IVAR alt gjør på dette feltet, og deltakelse i dette prosjektet vil styrke dette ytterligere.

Impact (2023-2027)

Prosjektet har til formål å se på sammenheng mellom menneskelig aktivitet i form av forurensninger som tungmetaller, mikroplast og bruk av antibiotika og hvordan dette påvirker resistens til antibiotika. Fokusområdet for arbeidet er avløpsvann. IVAR vil bidra med tilgang til avløpsvannprøver til prosjektet og ta del i prosjektmøter underveis i prosjektet. Partnere i prosjektet er NORCE, Nordre Follo kommune, Universitetet i Oslo og Universitetet i Tromsø. Prosjektet er delfinansiert av Forskningsrådet.

Biowater technology AS – UASB (2022-2023)

I desember 2022 ble det satt opp en container med UASB-pilot på Grødalaland. UASB er en biologisk prosess med granuler (upflow anaerobic sludge blanket). Dette er en aktuell prosess for å utvide kapasiteten på renseanlegget og overholde strengere rensekrav.

Det ble gjennomført test av UASB-prosessen på avløpsvann fra flotasjonsanlegget i hele 2023. Piloten ble kjørt med resirkulering av avløpsvann (EGSB). Reaktoren var 500 l med ca. 250 l granuler. Piloten klarte 52 % fjerning av L-KOF (snitt) og høy gassproduksjon med opptil 80 % metan-innhold.

MAFIGOLD (2019-2022)

Utnytting av ressurser i organiske restprodukter (husdyrgjødsel, fiskeslam, matavfall mv.).

Fremdriften i prosjektet er noe påvirket av koronasituasjonen, og avslutning vil trolig bli utsatt med et år. IVARs bidrag til prosjektet har i hovedsak vært levering av «råstoffer» (biorest, fiskeslam mv.). I tillegg leverer vi et indirekte bidrag gjennom bruk av «gjødselfabrikkpiloten» (kontaineren). Den er fortiden utlånt til Grønn Vekst (også en del av MAFIGOLD-konsortiet) som utfører forsøk med den for MAFIGOLD-prosjektet. Fra 2023 er lokal utprøving av biorest i produksjon av plen og grønne tak inkludert i prosjektet.

Rencarbio – Biochar AS a quality recycling-product from organic waste fractions (2021-25)

Prosjektet tar sikte på å undersøke muligheter for å bruke biokull laget av organiske avfallsfraksjoner (f.eks. biorest) i jordbruk og annen plantedyrking.

Pharmasea (2021-2024)

I prosjektet skal distribusjon og effekter av legemidler i marine økosystemer kartlegges og risiko vurderes. Det vil foregå prøvetaking av innløps- og utløpsvann på SNJ, samt i vann, sedimenter og biota rundt utløpet i Håsteinsfjorden. Prosjektet er finansiert av EU og er et samarbeid mellom universiteter i Norge, Tyskland, Italia og Spania. IVARs rolle i prosjektet er å tilrettelegge for og delta i prøvetaking i anlegget.

Energieffektiviseringsprosjekt sammen med næringsaktør (2022-2024)

Sammen med en næringsaktør tester IVAR ut en høytemperatur varmepumpe ved et av våre anlegg. Formålet er å være test-fasilitet for prototype og verifisere hvilken energibesparelse prototypen kan oppnå.

☰ Innhold

3 IVAR i 2023

16 Tema

22 Faktadel

38 Styrets beretning

44 Resultat

Styrets beretning

Regnskapsåret 2023 er i betydelig grad preget av generelt sett høy prisstigning og høyere investeringsnivå enn det 2023-budsjettet la opp til. Likevel har driftskostnadene blitt lavere enn budsjettert pga lavere strømkostnader enn i 2022. Samlet sett fikk selvkostområdene et bedre resultat enn budsjettert, pga. selvkostområdet avløp.

Organisasjon

Eierforhold

IVAR IKS eies av kommunene Gjesdal, Hå, Klepp, Kvitsøy, Randaberg, Sandnes, Sola, Stavanger, Time, Strand, Hjelmeland og Suldal. Selskapet har hovedkontor i Stavanger kommune, men drifter anlegg og infrastruktur i alle eierkommunene.

Styrende organer

Eierkommunene velger representanter til representantskapet. Det er representantskapet som velger styre. To av styrets medlemmer velges av og blant de ansatte.

Representantskapet

I representantskapet har det i 2023 vært til sammen 26 representanter valgt fra kommunene med denne fordelingen: Gjesdal 1, Hå 1, Klepp 1, Kvitsøy 1, Randaberg 1, Sandnes 5, Sola 2, Stavanger 10, Time 1, Strand 1, Hjelmeland 1 og Suldal 1 representant.

Følgende valgte representanter for perioden 2020-2024 utgjorde IVARs representantskap for 2023:

Styret i IVAR IKS 2020 – 2024: Fra venstre administrerende direktør Ingrid Nordbø, Trygve Andre Meyer, Sara Mauland, Reinert Kverneland, styreleder Stanley Wirak, Hilda Bådsvik og ansattrepresentantene Tore Morten Hope og Anne Waldemar.

Foto: Kjetil Birkedal Pettersen

Gjesdal: Frank Oftedal
Hå: Jonas Skrettingland
Klepp: Sigmund Rolfsen (nestleder)
Kvitsøy: Stian Giil Bjørsvik
Randaberg: Jarle Bø
Sandnes: Iselin Høle, Sigurd Sjursen, Jan Refsnes, Inger Anita Merkesdal, Reidar M. Thu
Sola: Trond Sel, Siri Jordbrekk
Stavanger: Jarl Endre Egeland (leder), Hilde Fahret Born, Dagny Sunnanå Hausken, Helge Arntzen, Åse Lill Skår, Katrine Lilleland, Snorre Egeberg Johnsen, Leif Arne Moi Nilsen, Ingebjørg Folgerø, Mette Vabø
Time: Andreas Vollsund
Strand: Irene H. Lauvsnes
Hjelmeland: Gaute Hauge
Suldal: Gerd Helen Bø

Styret

Styret består av følgende 7 medlemmer: Stanley Wirak (leder) Sara Mauland (nestleder) Trygve Andre Meyer Hilda Bådsvik Reinert Kverneland Anne Waldemar (ansattes representant) Tore Morten Hope (ansattes representant)

IVAR IKS har over 200 ansatte og skal i henhold til IKS-loven ha to observatører i tillegg til to styremedlemmer. Observatører er: Geir A. Strømmland og Eline Nilsen Furre.

Styret og ledende ansatte er omfattet av selskapets løpende styreansvarsforsikring som dekker personlige rettslige erstatnings-

ansvar for formueskader som disse kan pådra seg i egenskap av sin styre- eller lederfunksjon. Ansvarsforsikringen er plassert hos forsikringsgivere med solid finansiell styrke.

Arbeidsmiljøutvalg

Følgende er medlemmer av arbeidsmiljøutvalget ved årsskiftet 2022/2023: Fra ledelsen: Ingrid Nordbø, Ernst Georg Hovland og Lene Beadle. Fra de ansatte: Anne Waldemar, Espen Svendsen og Kjetil B. Pedersen.

Representant fra bedriftshelsetjenesten (Avonova) og stabsleder HR og HMS Astrid Salvesen møter i tillegg fast i utvalget.

HMS

IVAR har et velfungerende system for å ivareta helse, miljø og sikkerhet for de ansatte. Alle avdelinger har et selvstendig HMS-ansvar som står i forhold til den drift og aktivitet avdelingen utfører. Hendelser (avvik eller uønskede hendelser) meldes elektronisk i et system for hendelsesbehandling.

Organisasjonen har hatt et langsiktig mål om at sykefravær skal være under 4 %. I 2023 var sykefraværet 6,42 %. Det er høyere enn målsetting, men lavere enn gjennomsnitt for sammenlignbare

virksomheter. Sykefravær følges opp av ledelsen og sykefravær er alltid tema på møter i AMU. Vi har fokus på tett oppfølging av ansatte med arbeidsrelatert fravær.

IVAR har i 2023 hatt 6 hendelser med personskade, ingen av hendelsene medførte fravær. Hendelsene har oppstått i vår driftsorganisasjon, og ingen av hendelsene er gjentakende. Alvorlige hendelser som har medført fravær, blir gjennomgått for læringsutbytte og iverksettelse av eventuelle tiltak.

IVAR har bedriftslegeordning som omfatter målrettede arbeidsrelaterte helseundersøkelser, og bistand til vurderinger av arbeidsmiljø og øvrige kartlegginger. Sykefravær følges opp av nærmeste leder.

Internkontroll og ISO-sertifisering

Det er utarbeidet et internkontrollsystem som skal sikre at aktivitetene i selskapet utføres etter de krav som er angitt i lover og forskrifter. IVAR er sertifisert i henhold til NS-ISO 9001:2015 og NS-ISO 14001:2015 og blir årlig revidert for å verifisere at kravene i standardene overholdes.

[Les mer om likestillingsredegjørelse i årsrapporten som offentliggjøres på selskapets hjemmeside.](#)

Bemanning, likestilling og diskriminering

Personell

Av de fast ansatte pr. 12.12.2023 var (88 kvinner) 33,98 % kvinner og (171 menn) 66,02 % menn. Gjennomsnittlig antall faste stillinger i 2023 var 249,6 som utgjør 211,9 årsverk. Gjennomsnitt på lærlinger over 12 måneder er 9,8 med fulle stillinger. Ledergruppen består av 5 menn og 3 kvinner. I tillegg er det 2 kvinnelige driftssjefer, 2 kvinnelige disiplinledere og 3 kvinnelige seksjonsledere. Styret består av 3 kvinner og 4 menn. Representantskapet består av 9 kvinner og 17 menn. Gjennomsnittsalderen på fast ansatte var pr. 12.12.2023 43,83 år, mot 44,13 i fjor.

Ved årsskiftet 23/24 bestod ledergruppen av administrerende direktør Ingrid Nordbø, avdelingsleder økonomi og anskaffelser Henri Stubbe, avdelingsleder drift VA Sigmund Braek, avdelingsleder plan og utbygging Njål Erland, avdelingsleder gjenvinning Audun Roaldkvam, avdelingsleder tjenesteutvikling Lene Beadle, stabsleder HR og HMS Astrid Salvesen og stabsleder kommunikasjon og digitalisering John Prestegård.

Økonomi

Regnskapsåret 2023 er i betydelig grad preget av generelt sett høy prisstigning og høyere investeringsnivå enn det 2023-budsjettet la opp til. Likevel har driftskostnadene blitt lavere enn budsjettet pga. lavere strømkostnader enn i 2022. Samlet sett fikk selvkostområdene et bedre resultat enn budsjettet, pga. selvkostområdet avløp.

Inntekter

Inntektene kommer fra salg av drikkevann, rensing av avløpsvann og avfallsbehandling. Vann og avløp betales delvis etter målt forbruk og delvis som et fastledd fordelt etter antall innbyggere i eierkommunene. Salg av avfallsfraksjoner som materialgjenvinnes gir inntekter som godskrives gjenvinning.

Statlige reguleringer setter krav til hvordan selskaper som arbeider med vann, avløp og renovasjon skal beregne priser for inndekning av kostnadene etter selvkostmetoden som beskrives i «Veileder for selvkostforskriften»

(H—2465) Kommunal- og moderniseringsdepartementet, november 2020), og forskrift om beregning av samlet selvkost for kommunale og fylkeskommunale gebyrer (selvkostforskriften) som trådte i kraft 01.01.2020.

Resultatoppstillingen viser for inntektene samlet en nedgang fra 2022 til 2023. Det påpekes her at under- /overskudd på de tre selvkostområdene håndteres regnskapsmessig med inntektsøkning/-reduksjon med motpost i balansen. Selvkostvirksomheten har for 2023 samlet gått med overskudd som balanseres med inntekts- og fordringsreduksjon mot eierkommunene.

Selskapet har dessuten inntekter knyttet til investeringer utført for eierkommuner med utvidet driftsavtale. Disse investeringene utføres av IVAR og viderefaktureres de aktuelle kommunene, og framgår dermed som driftskostnader og tilsvarende driftsinntekter i IVARs regnskap. Det vises ellers til note 2 og 10 for spesifisering av økonomiske resultater.

Kostnader

Gjennom arbeidet med oppfølging av budsjett og økonomiplan settes fokus både på driftskostnader og investeringer. De enkelte områder arbeider med rammer for drift som følges opp gjennom jevnlig

Innhold

3 IVAR i 2023

16 Tema

22 Faktadel

38 Styrets beretning

44 Resultat

rapportering. Kostnadskontroll og effektivitet må balanseres mot kvalitet og miljø. I likhet med andre selskaper har IVAR opplevd en betydelig kostnadsøkning på grunn av økt rentenivå, samt høyere generell prisstigning enn normalt.

Resultat

Selvkostresultatene føres som nevnt i balansen som gjeld eller fordring i forhold til eierkommunene.

For vann var det i 2023 et underskudd på 10,9 MNOK, mot et budsjettert overskudd på 3,4 MNOK. Avviket skyldes i hovedsak høyere kapitalkostnader på grunn av økt rentenivå og høyere investeringsaktivitet. For øvrige så ble det levert mindre vann enn budsjettert og ble det litt høyere personalkostander. Det ble for 2023 budsjettert med lite overskudd til inndeckning fra forrige års underskudd for vann.

Regnskapsåret 2023 er i betydelig grad preget av generelt sett høy prisstigning og høyere investeringsnivå enn det 2023-budsjettet la opp til.

Resultatet for avløp viste et overskudd på 52,2 MNOK, mot budsjettert overskudd på 12,9 MNOK. Lavere strøm- og gasspriser har hatt stort utslag på andre driftskostnader. Det har vært en inntektssvikt som følge av lavere gasspriser gjennom salg av biogass, mens mengde avløpsvann ble litt høyere enn budsjettert. Det ble for 2023 budsjettert med overskudd til inndeckning av tidligere års overskudd for avløp.

For gjenvinning var det i økonomiplanen lagt opp til et overskudd på 26,7 MNOK for 2023, mens regnskapet viser at overskuddet ble på 22,9 MNOK. Her har vi et akkumulert underskudd fra tidligere år. Regnskapet for 2023 er fortsatt påvirket av brannen på ettersorteringsanlegget. Uten drift på anlegget er driftskostnadene redusert samtidig som at salgs- og tilskuddsordninger også gi betydelig inntektsreduksjon. Lavere strømkostnader påvirker også selvkostområdet gjenvinning.

IVAR Renovasjon Ryfylke gikk med et overskudd på 0,3 MNOK mot budsjettert overskudd på 0,6 MNOK. Det vises til note 10 for resultater på de enkelte selvkostområdene. Etter at resultatet for selvkostområdene er ført som gjeld/fordring mot kommunene, viser resultatet for IVAR IKS (morselskapet) et underskudd før skatt på 6,96 MNOK. Resultatet skyldes underskudd på 10,8 MNOK for finansposter

fordi kalkylerentene har vært lavere enn selskapets lånegjeldsrenter, mens avsetning til etterdrift Sele er redusert med 1,0 MNOK. Dessuten har vi et overskudd fra IVAR IKS' salg til IVAR Næring AS på 2,8 MNOK, og vi får dermed et samlet underskudd før skatt.

IVAR IKS betaler skatt for selskapets næringsvirksomhet som viderefakturerer næringskostnadene til IVAR Næring AS med 7 % påslag.

Årets resultat etter skattekostnader på 0,6 MNOK viser et underskudd på 7,6 MNOK, se note 2. Overskuddet føres mot annen opptjent egenkapital. Tilsvarende kommentarer som i avsnittene ovenfor gjelder også for konsernet.

Disponering av resultat

Føres mot annen opptjent egenkapital -7 580 128 NOK.

Balanse

Bokførte anleggsmidler representerer de investeringene som er foretatt innenfor hvert enkelt område redusert for avskrivninger. Det er beregnet avskrivninger basert på objektene gjenværende økonomiske levetid. Totalt er det investert for 723 MNOK i 2023. For spesifisering av investeringene viser vi til note 5 og 6.

IVAR har en egenkapitalandel på 4,9 %. Dette er normalt lavt for bedrifter, men lav egenkapitalandel og høy gjeldsandel må sees i lys av at IVAR er et selvkostfinansiert selskap der det legges opp til 100 % lånefinansiering av investeringer.

Pensjonsansvar

Pensjonsansvaret er dekket gjennom en pensjonsordning i KLP og er regnskapsført i henhold til god regnskapsskikk-NRS 6. IVAR har ingen ordninger utover avtalen med KLP, og viser ellers til egen note for spesifisering av våre pensjonskostnader.

Organisering næringsvirksomhet

IVAR har organisert næringsvirksomheten i et eget selskap - IVAR Næring AS - som har andeler i Forus Energigjenvinning Holding AS, Stølskraft AS, Minorga Vekst AS, Svåheia AS og Biogass Konsortium AS.

Næringsvirksomheten foregår i IKS-et som fakturerer IVAR Næring AS for en forholdsvis andel av kostnadene med et påslag i henhold til aksjelovens krav om armlengdes avstand. Det er IVAR Næring AS som så fakturerer næringskundene. Det er på bakgrunn av at IVAR eier IVAR Næring AS at de utgjør et konsern og avlegger konsernregnskap

Skatt

IVAR har tradisjonelt ikke blitt definert som skattepliktig virksomhet. Skattekostnad på 616 671 NOK i 2023 gjelder resultat for næringsvirksomheten i IVAR IKS. Det vises til note 4. Næringsvirksomheten i IVAR IKS blir ført som salg til IVAR Næring AS.

Finans-, markeds-, kreditt- og likviditetsrisiko

IVAR hadde ved årsskiftet langsiktige lån på 5,2 mrd NOK. Dette betyr at selskapet må være bevisst sin finansielle risiko i forhold til rentenivå. Gjeldende nedbetalingsplan for lånegjelden er harmonisert med nedskrivningstiden for anleggsmidlene.

IVAR anses generelt ikke å være utsatt for stor kreditt-, likviditets- eller markedsrisiko. Dette fordi selskapet, pga. sin soliditet, ikke har problemer med å oppta nye lån fra eksterne finansinstitusjoner. Utfordringen ligger i å fastsette gebyrer som gir en viss forhåndsinnkreving, men innfor regelverket som sier at overskudd kan framføres inntil 5 år. De store kostnadsøkningene knyttet til strøm og renter har gitt underskudd et samlet akkumulert underskudd som medfører likviditetsmessige utfordringer for IVAR.

For IVAR som selvkostbedrift gjelder at en kalkylerente som bygger på 5 års swap-

rente med et påslag på 0,5 % belastes gebyrgrunnlaget, og må sees opp mot selskapets rentekostnader knyttet til lånegjeld. Lånegjeldsrentene er i hovedsak knyttet til 3 mnd. Nibor med en margin på i snitt 0,55 %.

Kalkylerenten er dermed normalt høyere enn lånegjeldsrentene, men noen år kan forholdet være motsatt. For å håndtere dette forholdet vedtok styret i sak 2018/30 Rentestrategi at renteovertskudd det enkelte år skal avsettes til rentefond til bruk i år der lånerente overstiger kalkylerente. Rentefondet inngår i Annen oppspart egenkapital. Differansen mellom kalkylerente og lånegjeldsrente var i 2023 på -10,8 MNOK, dvs. differansen var negativ og førte til et underskudd på netto finansposter.

Kontantstrøm

Likviditeten i IVAR har normalt vært god, men de store kostnadsøkningene i 2022, i hovedsak knyttet til økte strøm- og rentekostnader, har medført at selskapet nå har et akkumulert underskudd for alle selvkostområdene samlet på 190,6 MNOK., som fører til en anstrengt likviditet. I 2023 ble akkumulert underskudd for alle selvkostområdene samlet redusert til 126 MNOK.

Selskapet har i 2023 tatt opp nye lån

innenfor den vedtatte rammen som opprinnelig gjaldt for 2022 i økonomiplanen. Vedtatt låneopptak for 2022 er delvis utsatt til 2023 fordi vi har hatt forskyvninger i framdrift for større investeringsprosjekter. På grunn av den anstrengte likviditeten blir det nødvendig å ta opp investeringslån tidligere enn normal.

Gebyrene for vann og avløp er betydelig oppjustert for 2023 for å håndtere kostnadsøkningene og starte nedbetaling av underskudd. For spesifikasjon av kontantstrømmer vises ellers til regnskapsoppstillingen.

Hovedårsaken til forskjellen mellom kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter og driftsresultatet er årets avskrivninger og påløpt, ikke mottatte, inngående fakturaer. Kontantstrøm til investeringsaktiviteter gjelder i hovedsak investeringer i nye anlegg, mens kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter er netto opptak gjeld.

Øvrige kommentarer

Arbeidet med å effektivisere og utvide tjenestetilbudet til kommunene har høy prioritet. Kjernevirksomheten er leveranse av drikkevann, håndtering og rensing av avløpsvann og mottak og gjenvinning av kommunalt avfall. Kommuner kan inngå bilaterale avtaler om drifts- og kompetanse-tjenester ut over fellestjenesten etter den enkelte kommunes behov. I enkelte kommuner leverer IVAR alle kommunale tjenester innen vann, avløp og gjenvinning. For 2023 gjaldt det kommunene Kvitsøy, Strand og Hjelmeland, samt gjenvinnings-tjenester for Time og Suldal kommuner. Det innebærer at det inngås bilaterale avtaler om drifts- og kompetansetjenester ut over fellestjenestene etter den enkelte kommunes behov.

22,9

MNOK i overskudd for gjenvinning

52,2

MNOK i overskudd for avløp

10,9

MNOK i underskudd for vann

Innhold

3 IVAR i 2023

16 Tema

22 Faktadel

38 Styrets beretning

44 Resultat

I enkelte kommuner leverer IVAR alle kommunale tjenester innen vann avløp, og renovasjon. For 2023 gjaldt det kommunene Kvitsøy, Strand og Hjelmeland, samt renovasjonstjenesten for Time kommune. IVAR er ansvarlig for hele renovasjonstjenesten for kommunene Suldal, Hjelmeland og Strand. Denne virksomheten er skilt ut i eget selvkostområde for IVAR Renovasjon Ryfylke.

IVAR er inne i en periode med store investeringer med økning i kapitalkostnader. Selvkostprinsipper tilsier at inntektene kan økes tilsvarende gjennom gebyrer til kommunene, slik det framgår av økonomiplanen. IVAR vil samtidig holde fokus på å ha høy produktivitet for å holde gebyrene til kommuner og abonnenter så lave som mulig.

Ettersorteringsanlegget på Forus var i full og god drift i 2022, men den tragiske brannen i sommeren 2022 har stoppet all drift. IVAR mottar fortsatt husholdningenes restavfall som midlertidig videresendes direkte til forbrenningsanlegget på Forus. Brannen gjør at IVAR har reduserte kostnader, men manglende sortering gir også betydelig inntekts- og tilskuddstap. Styrende organer i IVAR har i løpet av 2023 fått forelagt forslag til vegvalg for gjenoppbygging av ettersorteringsanlegget. Anlegget er forsikringsmessig godt dekket gjennom fullverdigforsikring for byggdelen

og førsterisikoforsikring for maskiner, inventar og løsøre. Det er imidlertid visse likviditetsmessige utfordringer knyttet til lånegjeldsbetjeningen i gjenoppbyggingsperioden.

VAR er omfattet av lov om virksomheters åpenhet og arbeid med grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold (Åpenhetsloven) som trådte i kraft 01.07.2022. Redegjørelse for IVARs etterlevelse av loven publiseres på selskapets hjemmeside, på <https://www.ivar.no/Faktura-og-innkjop/>.

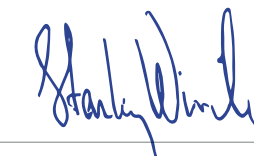
IVAR har satt egne mål for organisasjonen med hensyn til å redusere direkte utslipp fra egen drift. Disse målene vil i tur bidra til at regionen og nasjonen vil kunne oppnå sine miljøkrav. Spesifikt har IVAR satt mål om at IVARs egen drift skal være CO₂ nøytral i 2030 og deretter CO₂ negativ. CO₂ utslipp fra egen drift ble redusert med hele 42 % fra 2022 til 2023 ved at deler av den fossile energibruken ble erstattet med bruk av fossilfri energi. IVAR produserer fossilfri energi i form av strøm og biogass, som erstatter bruk av fossil energi. I 2023 produserte IVAR hele 64,98 GWh med energi. Dette tilsvarer energiforbruket til over 4 000 husstander (basert på forbruk på 16 000 kWt/år per husstand). Fra selskapets to biogassanlegg produseres også biologisk gjødsel,

som erstatter bruk av kunstgjødsel og dermed bidrar til redusert utslipp. Vår gjenvinningsavdeling bidrar også i stor grad til å redusere utslipp. Resirkulering og ombruk av fraksjoner som blir levert inn til våre gjenvinningsstasjoner bidrar til at man reduserer bruk av jomfruelige produkter til produksjon av nye varer.

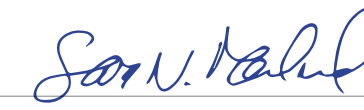
Fortsatt drift

Regnskapet er avlagt under forutsetning om fortsatt drift, en forutsetning som styret mener er oppfylt.

Stavanger, 2. april 2024

Stanley Wirak
Styreleder

Sara Nustad Mauland
Styremedlem (Nestleder)

Trygve Andre Meyer
Styremedlem

Hilda Bådsvik
Styremedlem

Reinert Kverneland
Styremedlem

Tore Morten Hope
Styremedlem og ansattrepresentant

Anne Waldemar
Styremedlem og ansattrepresentant

Ingrid Nordbø
Daglig leder

Konklusjoner

Etter styrets oppfatning gir det framlagte resultatregnskap, balanse og tilhørende anmerkninger, tabeller og diagrammer for både morselskap og konsern en fyllestgjørende informasjon om IVARs virksomhet og økonomiske stilling ved årsskiftet 2023/2024. Etter regnskapsårets slutt har det ikke inntruffet forhold som er av betydning for å kunne vurdere selskapets stilling.

☰ Innhold

3 IVAR i 2023

16 Tema

22 Faktadel

38 Styrets beretning

44 Resultat

Resultatregnskap

Kontantstrøm

Balanse

Noter

Revisors beretning

Resultat

IVAR skal være ledende innenfor bærekraftige og effektive samfunns-løsninger. Vi skal være et regionalt fyrårn for klima og miljø.

Innhold

3 IVAR i 2023

16 Tema

22 Faktadel

38 Styrets beretning

44 Resultat

► Resultatregnskap

Kontantstrøm

Balanse

Noter

Revisors beretning

Resultatregnskap

Morselskapet

Konsern

2023	2022	Note	Note	2023	2022
326 245 109	271 370 871			326 134 356	270 860 743
461 503 382	461 666 935			428 463 976	437 313 560
336 337 873	382 773 752			324 406 332	374 502 824
0	0			43 674 825	37 568 917
3 537 403	2 756 209			3 537 404	2 756 210
1 127 623 767	1 118 567 767	2	2	1 126 216 893	1 123 002 254
243 993 944	233 735 548	3	3	243 993 944	233 735 548
-977 687	101 712	14	14	-977 687	101 712
492 692 515	529 091 404	2, 5	2, 5	495 214 809	533 873 057
735 708 772	762 928 664	2	2	738 231 066	767 710 317
75 527 809	74 698 242			75 527 809	74 698 242
79 835 672	78 555 003			79 835 672	78 555 003
21 832 515	32 195 044			22 760 623	33 123 152
4 821 315	4 820 594			4 821 315	4 820 594
182 017 310	190 268 882	2, 5	2, 5	182 945 419	191 196 991
209 897 685	165 370 221			205 040 409	164 094 946
-234 032 782	-107 188 047			-237 335 705	-107 457 011
17 171 640	3 171 853			18 285 719	3 486 584
0	0			7 242 492	17 280 637
-216 861 142	-104 016 194	2	2	-211 807 494	-86 689 790
-6 963 457	61 354 027			-6 767 086	77 405 156
-616 671	-687 556	4	4	147 335	-538 454
-7 580 128	60 666 470			-6 619 750	76 866 702
-7 580 128	60 666 470				
-7 580 128	60 666 470				

☰ Innhold

3 IVAR i 2023

16 Tema

22 Faktadel

38 Styrets beretning

44 Resultat

Resultatregnskap

▶ **Kontantstrøm**

Balanse

Noter

Revisors beretning

Kontantstrøm

Morselskapet				Konsern		
2023	2022	Note		Note	2023	2022
Kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter						
-6 963 457	61 354 027		Resultat før skattekostnad		-6 767 086	77 599 558
-687 556	-276 800	4	Periodens betalte skatt	4	-687 556	-922 752
182 017 310	190 268 882	5	Ordinære avskrivninger	5	182 945 419	191 196 991
-2 594 450	-13 181 673	5	Gevinst ved salg av driftsmidler	5	-2 594 450	-13 181 673
-38 185 126	10 207 134		Endring i kundefordringer og leverandørgjeld		-38 185 126	9 957 596
118 704 187	-186 768 774		Endring i andre tidsavgrensningsposter		110 629 256	-216 918 178
252 290 908	61 602 795		Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter		245 340 457	47 731 542
Kontantstrømmer fra investeringsaktiviteter						
-723 170 393	-554 715 263	5	Utbetalinger ved kjøp av varige driftsmidler	5	-723 170 393	-554 715 263
4 774 317	15 204 940	5	Innbetalinger ved salg av varige driftsmidler	5	4 774 317	15 204 940
0	0		Netto mottatt utbytte og innskutt kapital i TS		15 185 000	15 185 000
355 832	419 998		Netto innbetalt/-utbetalt lån ansatte		355 832	419 998
0	0		Netto andre rentebærende utlån		-6 840	530 000
-830 677	32 500 727		Utbetalinger ved kjøp av andre investeringer		-830 677	32 500 727
-718 870 921	-506 589 598		Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter		-703 692 761	-490 874 598
Kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter						
623 299 663	891 311 636	13	Innbetalinger ved opptak av ny langsiktig gjeld	13	623 299 663	891 311 636
-194 393 884	-385 113 520	13	Utbetalinger ved nedbetaling av langsiktig gjeld	13	-194 393 884	-385 113 520
0	0		Innbetaling av egenkapital		0	0
428 905 779	506 198 116		Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter		428 905 779	506 198 116
-37 674 234	61 211 313		Netto endring i kontanter og kontantekvivalenter		-29 446 525	63 055 060
176 393 779	115 182 466		Kontanter og kontantekvivalenter 01.01		196 913 990	133 858 929
138 719 545	176 393 779		Kontanter og kontantekvivalenter 31.12		167 467 466	196 913 990

☰ Innhold

3 IVAR i 2023

16 Tema

22 Faktadel

38 Styrets beretning

44 Resultat

Resultatregnskap

Kontantstrøm

▶ Balanse

Noter

Revisors beretning

Balanse

Eiendeler

Morselskapet

Konsern

2023	2022	Note		Note	2023	2022
			OMLØPSMIDLER			
			FORDRINGER			
197 361 253	96 731 227	8	Debitorer eierkommuner	8	197 361 253	96 731 227
30 295 656	19 387 787	10	Selvkost vann	10	30 295 656	19 387 787
0	36 933 137	10	Selvkost avløp	10	0	36 933 137
111 114 774	134 299 056	10	Selvkost renovasjon	10	111 114 774	134 299 056
325 801 915	363 108 870	5, 8	Debitorer andre	5	325 591 205	364 822 319
0	0		Lån til TK-selskap		76 840	70 000
0	0		Andre fordringer		0	32 872
664 573 598	650 460 077		Sum fordringer		664 439 728	652 276 398
0	0		Andre kortsiktige investeringer		0	0
138 719 545	176 393 779	11	Bankinnskudd, kontanter og lignende	11	167 467 467	196 913 990
803 293 143	826 853 856		Sum omløpsmidler		831 907 194	849 190 388
5 900 738 331	5 384 850 984		SUM EIENDELER		5 946 832 005	5 430 322 018

☰ Innhold

3 IVAR i 2023

16 Tema

22 Faktadel

38 Styrets beretning

44 Resultat

Resultatregnskap

Kontantstrøm

► Balanse

Noter

Revisors beretning

Balanse

Egenkapital og gjeld

Morselskapet

Konsern

Morselskapet				Konsern	
2023	2022	Note	Note	2023	2022
EGENKAPITAL					
INNSKUTT EGENKAPITAL					
27 483 227	27 483 227			27 483 227	27 483 227
Selskapskapital					
27 483 227	27 483 227			27 483 227	27 483 227
Sum innskutt egenkapital					
OPPTJENT EGENKAPITAL					
4 925 305	4 925 305			4 925 305	4 925 305
Annen innskutt selskapskapital					
253 901 379	261 481 506			299 922 799	298 369 754
Annen opptjent egenkapital					
258 826 684	266 406 811			304 848 104	311 467 853
Sum opptjent egenkapital					
286 309 911	293 890 039	12	12	332 331 331	338 951 080
Sum egenkapital					
GJELD					
AVSETNING FOR FORPLIKTELSER					
15 831 466	36 511 229	3	3	15 831 466	36 511 229
Pensjonsforpliktelse					
0	0		4	0	228 938
Utsatt skatt					
15 831 466	36 511 229			15 831 466	36 740 167
Sum avsetning for forpliktelser					
ANNEN LANGSIKTIG GJELD					
7 470 682	9 679 614	14	14	7 470 682	9 679 614
Avsetning for stenging og etterdrift av deponi					
5 222 599 013	4 793 693 234	13	13	5 222 599 013	4 793 693 234
Gjeld til kredittinstitusjoner					
5 230 069 695	4 803 372 848			5 230 069 695	4 803 372 848
Sum annen langsiktig gjeld					

☰ Innhold

3 IVAR i 2023

16 Tema

22 Faktadel

38 Styrets beretning

44 Resultat

Resultatregnskap

Kontantstrøm

► Balanse

Noter

Revisors beretning

Balanse

Egenkapital og gjeld

Morselskapet

Konsern

	2023	2022	Note	Note	2023	2022
KORTSIKTIG GJELD						
	178 758 416	116 313 516			178 758 416	116 313 516
	21 190 024	16 563 659			21 349 078	16 836 595
	616 671	687 556	4	4	616 671	687 556
	55 273 822	34 004 238			55 273 822	34 004 238
	0	0	10	10	0	0
	15 258 803	0	10	10	15 258 803	0
	86 800	91 880	9		0	0
	97 342 723	83 416 020			97 342 723	83 416 018
	368 527 259	251 076 869			368 599 513	251 257 923
	5 614 428 420	5 090 960 945			5 614 500 674	5 091 370 937
	5 900 738 331	5 384 850 984			5 946 832 005	5 430 322 017

Stavanger, 2. april 2024

Stanley Wirak
Styreleder

Sara Nustad Mauland
Styremedlem (nestleder)

Trygve Andre Meyer
Styremedlem

Reinert Kverneland
Styremedlem

Hilda Bådsvik
Styremedlem

Anne Waldemar
Styremedlem og ansattrepresentant

Tore Morten Hope
Styremedlem og ansattrepresentant

Ingrid Nordbø
Daglig leder

NOTER

1

Regnskaps- prinsipper

Overordnede prinsipper

Selskaps- og konsernregnskapet er utarbeidet i samsvar med de grunnleggende regnskapsprinsippene, dvs transaksjonsprinsippet, opptjeningsprinsippet, sammenstillingsprinsippet og forsiktighetsprinsippet. Ved usikkerhet har ledelsen og styret benyttet beste estimat på bakgrunn av den informasjonen som var tilgjengelig da regnskapet ble avlagt og virkningen av endringer i regnskapsestimater blir normalt resultatført. Alle inntekter og kostnader er resultatført,

likevel slik at virkning av endringer av regnskapsprinsipp og eventuelle korrigeringer av feil i tidligere regnskap, er ført direkte mot egenkapitalen dersom effekten er vesentlig for regnskapet. Regnskapet er utarbeidet etter ensartede prinsipper som anvendes konsistent over tid, og i samsvar med god regnskapsskikk.

Konsolideringsprinsipper

Konsoliderte selskap

Konsernregnskapet omfatter morselskapet IVAR IKS og datterselskapet IVAR Næring AS.

Konsernregnskapet viser selskapenes økonomiske stilling, resultat av årets virksomhet og kontantstrømmer som en samlet økonomisk enhet. Det er anvendt enhetlige regnskapsprinsipper for alle selskap som inngår i konsernet.

Eliminering av interne transaksjoner

Alle vesentlige transaksjoner og mellomværende mellom selskaper i konsernet er eliminert.

Eliminering av eierandeler i datterselskap

Investering i datterselskap bokføres til kostmetoden i selskapsregnskapet. Eierandeler i datterselskapet er eliminert i konsernregnskapet etter oppkjøpsmetoden. Forskjellen mellom kostpris for eierandelene og bokført verdi av netto eiendeler på oppkjøpstidspunktet analyseres og henføres til de enkelte balanseposter i henhold til reell verdi.

Selskaps- og konsernregnskapet består av:

Resultatregnskap

Resultatregnskapet er inndelt etter art, hvor salgsinntekt og driftskostnader i all hovedsak knyttes til selskapets hovedaktiviteter, som er leveranse av vann, avløp og renovasjonstjenester. Salgsinntekter og driftskostnader presenteres brutto. Finansposter knytter seg i hovedsak til selskapets finansiering samt avkastning på selskapets finansinvesteringer.

Balanseoppstilling

Poster i balansen presenteres brutto med mindre betingelsene for nettoføring eller motregning er oppfylt. Eiendeler bestemt til varig eie eller bruk er klassifisert som anleggsmidler. Øvrige eiendeler er klassifisert som omløpsmidler. Omløpsmidler omfatter eiendeler direkte knyttet til varekretsløpet eller eiendeler som har forfall innen ett år etter at transaksjonen ble gjennomført. Gjeld som forfaller til betaling innen ett år etter at lånet ble tatt opp er klassifisert som kortsiktig gjeld. Dersom hensikten med en balansepost endres, omklassifiseres den. Omløpsmidler vurderes normalt til det laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi, mens anleggsmidler normalt vurderes til anskaffelseskost redusert for avskrivninger og eventuelt fratrukket nedskrivninger. Tilsvarende gjelder for kortsiktig og langsiktig gjeld. Både i resultatregnskapet og balanseoppstillingene er det lagt inn flere sumlinjer enn det som følger av regnskapsloven.

Dette for å gjøre regnskapsinformasjonen mer informativ.

Kontantstrømoppstilling

Kontantstrømoppstillingen er utarbeidet etter den indirekte metoden. Kontanter og kontantekvivalenter omfatter kontanter og bankinnskudd.

Noter

Selskapets styre og daglig leder har hatt spesielt fokus på å sikre at alle vesentlige forhold er tilfredsstillende beskrevet samt at de noter som i henhold til regnskapsloven alltid skal gis har riktig innhold.

Bruk av estimater og informasjon om betydelige estimater

Regnskapsprinsippene beskrevet nedenfor innebærer at ledelsen i IVAR IKS har anvendt estimater og forutsetninger som påvirker poster i resultat og balanse. Estimatenes baseres på erfaring og en vurdering av underliggende faktorer. Fremtidige hendelser og endringer i rammebetingelsene kan medføre at estimater og forutsetninger må endres. Endringer i regnskapsmessige estimater resultatføres i den perioden estimatene endres, med mindre utsatt resultatføring følger av god regnskapsskikk. Vurdering, estimater og forutsetninger som har vesentlig effekt på regnskapet oppsummeres på neste side.

Avskrivninger

Avskrivninger av varige driftsmidler og immaterielle eiendeler er basert på antatt levetid. Driftsmidlene avskrives lineært med like store årlige beløp fordelt over driftsmiddelets levetid. Fornuftig avskrivningsplan blir vurdert i forhold til fremtidige investeringsbeslutninger eller produksjonslinjer, som vil påvirke eksisterende produksjonskapasitet og forventet brukstid. Dette kan gi grunnlag for endrede avskrivningsprofiler og vil påvirke fremtidige selvkostregnskaper. Når investeringen er fullført starter avskrivningen.

Nedskrivninger

IVAR IKS har betydelige investeringer i varige driftsmidler, tilknyttede selskap og datterselskap. Disse anleggsmidlene testes for nedskrivninger når det foreligger indikatorer på mulig verdifall. Slike indikatorer kan være endringer i markedspriser, avtalestrukturer, negative hendelser eller andre driftsforhold. Dersom gjenvinnbart beløp for et driftsmiddel er lavere enn bokført verdi foretas nedskrivning. Ved beregning av gjenvinnbart beløp må det gjøres en rekke estimater vedrørende fremtidige kontantstrømmer der prisutvikling, salgsvolum og levetid er de viktigste faktorene.

Pensjoner

Beregning av virkelig verdi av pensjonsforpliktelse er basert på flere økonomiske og demografiske forutsetninger. Enhver endring i de anvendte forutsetninger påvirker den beregnede forpliktelsen. Det henvises til

noten om pensjonsforpliktelser for en nærmere beskrivelse av hvilke forutsetninger som er lagt til grunn.

Finansielle instrumenter

Renter knyttet til rentebytteavtaler kostnadsføres når de er påløpt og/eller inntektsføres når de er innvunnet. Urealisert tap eller gevinst i forbindelse med rentebytteavtaler, regnskapsføres ikke da rentebytteavtalen anses å være sikring.

Avsetninger

For enkelte resultatposter i regnskapet avsettes det for forventede fremtidige kostnader basert på estimater og informasjon som er tilgjengelig på tidspunkt for regnskapsavleggelsen. Disse avsetningene kan avvike fra faktisk fremtidig kostnad. Avsetninger knytter seg eksempelvis til tap på kunder, ukurans på varer og betingede tap som er sannsynlige og kvantifiserbare, herunder omtvistede forhold og rettssaker.

Viktige vurderinger i forbindelse med anvendelse av IVAR IKS' regnskapsprinsipper

Bruk av regnskapsprinsipper krever bruk av skjønn. Følgende vurderinger er gjort av IVAR IKS i forbindelse med bruk av selskapets regnskapsprinsipper.

Inntekter

Tjenester inntektsføres i takt med utførelsen. Inntekter presenteres netto, eksklusiv avgifter knyttet til salget. Selskapet har ingen rabatter. Selskapets inntekter av vann, avløp og

renovasjonstjenester (VAR) til eierkommunene, inntektsføres i tråd med gjeldene gebyrstruktur og budsjettplan, vedtatt av styret og representantskapet. Inntektsføringer skjer månedlig. Andre inntekter knyttet til VAR inntektsføres i tråd med underliggende avtaler og levering av tjenesten.

Driftskostnader

Driftskostnader resultatføres i samme periode som tilhørende inntekt.

Varekostnad

Kjøp av varer og tjenester som inngår i selskapets investeringsprosjekter, bokføres løpende som varekostnad og overføres til driftsmidler ved hver månedsavslutning.

Ytelser til ansatte

Ytelsesbaserte pensjonsordninger

Selskapet har pensjonsordninger som gir de ansatte rett til definerte, fremtidige pensjonsytelser, angitt i prosent av sluttlønn på pensjonstidspunktet. Ytelsesbaserte pensjonsordninger vurderes til nåverdien av de fremtidige pensjonsytelser som regnskapsmessig anses opptjent på balansedagen og beregnes basert på lineær opptjening gitt ulike økonomiske og demografiske forutsetninger. Pensjonsmidlene vurderes til virkelig verdi. Netto pensjonsforpliktelse/midler består av nåverdien av de fremtidige pensjonsytelsene på balansedagen fratrukket virkelig verdi av pensjonsmidler. Estimatavvik som overstiger 10 prosent av det høyeste av pensjonsforpliktelse og pensjonsmidler,

fordeles jevnt over gjennomsnittlig gjenværende opptjeningstid for medlemmene. Virkningen av eventuelle planendringer resultatføres umiddelbart. Planendringer som er betinget av fremtidig opptjening, fordeles lineært over tiden frem til ytelsen er fullt opptjent.

Forutsetningene som danner basis for beregningen av pensjonsforpliktelsen omfatter antall opptjeningsår, diskonteringsrente, fremtidig avkastning på pensjonsmidler, fremtidig regulering av lønn, pensjoner og nivået på folketrygdens grunnbeløp og aktuarmessige forutsetninger om dødelighet, frivillig avgang og uføretariff. Selskapet benytter estimert foretaksobligasjonsrente som diskonteringsrente. Forutsetningene som benyttes angis i note 2.

Varige driftsmidler

Varige driftsmidler er oppført i balansen til anskaffelseskost, fratrukket akkumulerte av- og nedskrivninger. Et driftsmiddel anses som varig dersom det har en viss økonomisk levetid, samt en betydelig kostpris.

Utgifter ved normalt vedlikehold og reparasjoner kostnadsføres løpende. Utgifter ved større utskiftninger og fornyelser som øker driftsmidlenes levetid vesentlig, balanseføres.

Innhold

3 IVAR i 2023

16 Tema

22 Faktadel

38 Styrets beretning

44 Resultat

Resultatregnskap

Kontantstrøm

Balanse

► Noter

Revisors beretning

Datterselskap

Med datterselskap menes et selskap hvor IVAR IKS har bestemmende innflytelse. Normalt innebærer dette en eierandel på over 50 %, hvor investeringen er av langvarig og strategisk karakter.

Selskapets investeringer i datterselskap, vurderes til laveste verdi av anskaffelseskost og virkelig verdi. Slike investeringer nedskrives til virkelig verdi ved verdifall som ikke kan antas å være forbigående.

Utbytte

Utbytte fra datterselskap

Morselskapet inntektsfører utbytte fra datterselskap i det samme året som datterselskapet disponerer utbyttet. Den delen av utbyttet som overstiger andel av tilbakeholdt resultat etter kjøpet, representerer tilbakebetaling av investert kapital og trekkes fra balanseført verdi av investeringen. Utbytte inntektsføres under finansposter.

Fordringer

Kundefordringer er oppført til pålydende med fradrag for avsetning til forventede tap. Enkeltfordringer nedskrives basert på en vurdering av forsinket betaling og andre indikatorer på at kunden har betalingsvansker. Andre fordringer er vurdert til det laveste av virkelig verdi og pålydende beløp.

Usikre forpliktelser

Usikre forpliktelser regnskapsføres dersom det er sannsynlighetsovervekt for at de kommer til oppgjør.

Beste estimat benyttes ved beregning av oppgjørsverdi.

Offentlige tilskudd

Offentlige tilskudd regnskapsføres til verdien av tilskuddet på transaksjonstidspunktet.

Investeringstilskudd

Investering og tilskudd føres netto. En investering balanseføres ikke til en høyere verdi enn virkelig verdi på investeringstidspunktet, vurdert som nåverdien av fremtidige kontantstrømmer. I den utstrekning tilskuddet er ment som et tilskudd til selve investeringen, og en verdireduksjon er nødvendig for å bringe overensstemmelse mellom investeringen og virkelig verdi, legges nettoføring til grunn. Ved nettoføring går tilskudd til fratrukk i eiendelens anskaffelseskost og eiendelen føres opp med nettobeløpet i balansen.

Dersom grunnlaget for bruttoføring i balansen er til stede, spesifiseres det resultatførte tilskuddet som driftsinntekt.

Regnskapsmessig sikring

Sikringstyper som anvendes av selskapet:

Selskapet er eksponert mot renteendringer knyttet til langsiktige lån, som kan påvirke resultat- og balanseverdier. Lån med flytende rente er eksponert for variabilitet i kontantstrømmene. For å redusere denne eksponeringen benytter selskapet renteswaper hvor flytende rente mottas og fast rente betales. Dersom kriteriene for sikringsbokføring er

oppfylt, inngår disse renteswapene og lånene i en kontantstrømsikring for regnskapsformål. Det er i 2018 besluttet å ikke inngå flere rentebytteavtaler.

Regnskapsføring:

Ved etablering av en regnskapsmessig sikring og så lenge den vedvarer, foreligger dokumentasjon av hvilken type risiko som sikres, hvilket sikringsobjekt som sikres, hvilket sikringsinstrument som anvendes og hvorvidt sikringen er en kontantstrømsikring eller en verdisikring.

Kontantstrømsikring reflekteres ved at realiserte og urealiserte gevinster og tap på sikringsinstrumentet ikke resultatføres før det underliggende sikringsobjektet påvirker resultatregnskapet. Det skjer ingen regnskapsføring av sikringsinstrumentet før dette tidspunkt.

Skatt

IVAR IKS sin ordinære virksomhet er innen selvkost og er ikke skattepliktige. Selskapet selger enkelte tjenester til datterselskapet IVAR Næring AS og for den delen er de skattepliktige.

Skattekostnaden i resultatregnskapet omfatter både periodens betalbare skatt og endring i utsatt skatt. Utsatt skatt er beregnet med 22 % på grunnlag av de midlertidige forskjeller som eksisterer mellom regnskapsmessige og skattemessige verdier, samt ligningsmessig underskudd til fremføring ved utgangen av regnskapsåret.

Skatteøkende og skattereduserende midlertidige forskjeller som reverseres eller kan reverseres i samme periode er utlignet og nettoført. Andre skattereduserende forskjeller er ikke utlignet, men balanseført dersom det er sannsynlig at foretaket kan utnytte dem, og eventuelt nettoført.

Investeringer i tilknyttede selskaper

I konsernregnskapet brukes egenkapitalmetoden som prinsipp for investeringer i tilknyttede selskaper. Bruk av metoden fører til at regnskapsført verdi i balansen tilsvare andelen av egenkapitalen i det tilknyttede selskapet, korrigert for eventuelle gjenværende merverdier fra kjøpet og urealiserte interne gevinster. Resultatandelen i resultatregnskapet baseres på andelen av resultatet etter skatt i det tilknyttede selskapet, og korrigeres for eventuelle avskrivninger på merverdier og urealiserte gevinster. I resultatregnskapet vises resultatandelen under finansposter.

2

Spesifikasjon av resultat

Etter fordeling av inntekter og kostnader for morselskap, kan driftsresultatet for de enkelte områder spesifiseres på følgende måte:

Morselskapet	Annen opptjent EK	Vann	Avløp	Renovasjon	Sum
Driftsinntekter	47 018 710	313 625 470	443 651 755	323 327 832	1 127 623 767
Driftskostnader	43 180 058	121 412 321	298 307 421	272 808 972	735 708 772
Avskrivninger	0	78 205 280	81 336 275	22 475 756	182 017 310
Netto finansposter	10 802 109	114 007 869	64 008 060	28 043 104	216 861 142
Skattekostnad	616 671	0	0	0	616 671
Årsresultat	-7 580 128	0	0	0	-7 580 128

Godtgjørelse til daglig leder, styremedlemmer osv.

Konsern	Annen opptjent EK	Vann	Avløp	Renovasjon	Sum
Driftsinntekter	45 611 836	313 625 470	443 651 755	323 327 832	1 126 216 893
Driftskostnader	45 702 352	121 412 321	298 307 421	272 808 972	738 231 066
Avskrivninger	928 108	78 205 280	81 336 275	22 475 756	182 945 419
Netto finansposter	5 748 461	114 007 869	64 008 060	28 043 104	211 807 494
Skattekostnad	-147 335	0	0	0	-147 335
Årsresultat	-6 619 750	0	0	0	-6 619 750

3

Pensjons- og lønns-kostnader

Morselskap og konsern

	2023	2022
Lønn, honorar	183 169 773	171 607 095
Andre personalkostnader	8 187 030	7 713 479
Folketrygdavgift	33 036 250	27 986 884
Pensjonspremie til KLP	40 280 653	22 558 797
Endring av netto pensjonsforpliktelse	-20 679 763	3 869 294
Sum lønnskostnader	243 993 944	233 735 548

Godtgjørelse til daglig leder, styremedlemmer osv. i morselskapet

Morselskap

	2023	2022
Godtgjørelse styret	460 170	436 665
Honorar representantskap	159 010	169 466
Lønn til administrerende direktør	1 647 152	1 657 642
Kostnadsført lovpålagt revisjonshonorar ekskl. mva	188 727	178 044
Kostnadsført revisor andre tjenester ekskl. mva	167 344	180 625
Kostnadsført revisor juridisk bistand ekskl. mva	-	-

3

Pensjons- og lønns-kostnader

Av lønn til administrerende direktør inngår pensjonspremie på 28 284 NOK. IVAR IKS har ikke sluttvederlagsordning til daglig leder eller leder av styret.

Det er ingen ansatte i datterselskapet. I tillegg kommer revisjonshonorar for datterselskapet på 31 665 NOK samt honorar andre tjenester på 4 383 NOK. Daglig leder for konsernet er ansatt og lønnes i morselskapet IVAR IKS.

Gjennomsnittlig antall ansatte, lån til ansatte mv. i morselskapet og konsern

Gjennomsnittlig antall faste stillinger i 2023 var 249,58 og utgjør 211,94 årsverk. I tillegg kommer 10 lærlinger. Det er gitt lån til 12 ansatte på til sammen 334.162 NOK. Lånene løper med en rente som tilsvarer IVARs innlånsrente, men aldri lavere enn normrentesatsen for rimelige lån i arbeidsforhold fastsatt av finansdepartementet. Låneordningen ble avvirket i 2017, og det gis ikke flere lån til ansatte.

I 2023 var IVAR IKS sin innlånsrente i snitt omtrent på nivå med normrenten.

Sammensetning av samlede pensjoner og pensjonsforpliktelser i morselskapet og konsern

Pensjonsordningene behandles regnskapsmessig i henhold til regnskapsstandard vedrørende pensjoner fra Norsk Regnskaps Stiftelse. Selskapets pensjonsordning behandles som en ytelsesplan. Selskapet har pensjonsordninger som omfatter 278 personer per 31.12.2021. Ordningen gir rett til definerte framtidige ytelser. Disse er i hovedsak avhengig av antall opptjeningsår, lønnsnivå ved oppnådd pensjonsalder og størrelsen på ytelsene fra folketrygden. Pensjonsordningene administreres gjennom KLP. Selskapets pensjonsordninger tilfredsstiller kravene i lov om obligatorisk tjenestepensjon.

Pensjonskostnad

	2023	2022
Nåverdi av årets pensjonsopptjening	30 947 854	32 816 673
Rentekostnad av pensjonsforpliktelsen	14 820 836	9 286 308
Avkastning på pensjonsmidler	-21 374 912	-14 638 384
Administrasjonsomkostninger	1 003 824	960 133
Resultatført estimatavvik	22 379	427 066
Arbeidsgiveravgift	3 581 062	4 007 887
Netto pensjonskostnad	29 001 043	32 859 683

En del av pensjonspremien dekkes av de ansattes egenandel. Dette er ikke tatt med i aktuarberegningen av forpliktelsen, men er ført som en reduksjon av den årlige pensjonskostnaden. Effekten for 2022 var 3,3 millioner NOK.

3

Pensjons- og lønns-kostnader

Avstemming av beløp i balansen:

	2023	2022
Beregnete pensjonsforpliktelser pr 31.12	515 235 859	469 144 737
Pensjonsmidler pr 31.12.	-442 044 172	-395 851 915
Arbeidsgiveravgift (netto forpliktelse)	10 320 028	10 334 288
Ikke resultatført virkning av estimatavvik	-59 316 608	-41 293 498
Arbeidsgiveravgift estimatavvik	-8 363 641	-5 822 383
Netto pensjonsforpliktelse (+)/ pensjonsmidler (-)	15 831 466	36 511 228

Økonomiske forutsetninger

	2023	2022
Diskonteringsrente	3,10 %	3,00 %
Forventet lønnsregulering	3,50 %	3,50 %
Forventet G-regulering	3,25 %	3,25 %
Forventet avkastning på fondsmidler	5,30 %	5,20 %
Pensjonsregulering	2,80 %	2,63 %

Som aktuarmessige forutsetninger for demografiske faktorer og avgang er lagt til grunn vanlig benyttede forutsetninger innen forsikring.

4

Skatte- beregning

Grunnlag betalbar skatt:

Ordinært resultat før skattekostnad

Permanente forskjeller *

Anvendelse av underskudd tidligere år

Endring midlertidige forskjeller

Grunnlag betalbar skatt

Permanente forskjeller inkluderer fra og med 2019 gevinst/tap knyttet til rentebytteavtale ettersom denne gevinsten/tapet ikke inngår i selvkostresultatet, men gjelder i sin helhet finansieringen av anleggsmidlene i selvkostregimet.

Betalbar skatt i balansen fremkommer slik:

Betalbar skatt på årets resultat

Betalbar skatt i balansen

Mor	
2023	2022
-6 963 457	61 354 027
9 766 507	-58 228 771
0	0
0	0
2 803 050	3 125 256

616 671	687 556
616 671	687 556

4

Skatte- beregning

Årets skattekostnad fremkommer slik:

	Mor		Konsern	
	2023	2022	2023	2022
Betalbar skatt på årets resultat	616 671	687 556	616 671	687 556
Endring utsatt skatt / utsatt skattefordel	-	-	-764 006	-149 102
Avregning betalbar skatt fra tidligere år	-	-	-	-
Skattekostnad	616 671	687 556	-147 335	538 454

Spesifikasjon av grunnlag for utsatt skatt / utsatt skattefordel:

	Mor		Konsern	
	2023	2022	2023	2022
Goodwill	-	-	2 189 189	2 083 057
Fordringer	-	-	-38 000	-38 000
Underskudd til fremføring	-	-	-4 583 314	-1 004 430
Grunnlag utsatt skatt / utsatt skattefordel i balansen	-	-	-2 432 125	1 040 627
Balanseført utsatt skatt / utsatt skattefordel i balansen	-	-	-535 068	228 938

IVAR IKS er ikke skattepliktig for sin ordinære virksomhet. Selskapet har salg av tjenester til datterselskap, dette salget er skattepliktig fordi det er utenfor selvkostområdet.

5

Spesifikasjon av anleggsmidler

Morselskap og konsern

	Vann	Avløp	Renovasjon	Felles	Sum
Anskaffelsesverdi 31.12.2022	3 395 000 010	2 489 038 840	1 251 504 221	51 409 856	7 186 952 927
Akk avskrivninger 31.12.2022	-1 047 625 653	-1 001 890 892	-272 543 843	-29 146 490	-2 351 206 878
Akk nedskrivninger 31.12.2022	0	0	-353 927 978	0	-353 927 978
Akk overført salg	-94 800	-17 690	-7 167 249	-810 761	-8 090 500
Bokført verdi 31.12.2022	2 347 279 557	1 487 130 258	617 865 151	21 452 605	4 473 727 571
Anskaffet 2023	626 533 781	45 275 024	47 696 813	3 664 775	723 170 393
Avskrevet ordinært 2023	75 527 809	79 835 672	21 832 515	4 821 315	182 017 310
Nedskrivning 2023	0	0	0	0	0
Overføringer, salg	-365 878	0	-1 478 960	-335 029	-2 179 867
Bokført verdi 31.12.2023	2 898 285 529	1 452 569 610	642 250 488	19 961 036	5 012 700 786

Nedskrivning er foretatt i den grad virkelig verdi er lavere enn bokført verdi. Goodwill-avskrivning i IVAR Næring AS utgjør 928 108,- i tillegg. Den 22.07.2022 brant ettersorteringsanlegget på Forus (ESA). Deler av sorteringshallen og sorteringsmaskinene ble totalskadd, mens øvrige deler av bygget er i relativt grei stand men med røyk- og vannskader.

ESA ble ansett som en enhet som vurderes samlet, hvor den ødelagte andelen ble nedskrevet til null i 2022, mens øvrige deler som kunne bli utbedret, ble reklassifisert til anlegg under oppføring. Det er forventet at forsikringsoppgjøret i det alt.

Avskrivninger er foretatt med følgende satser:

Anleggsmaskiner og verktøy	10 år	10 %
Tekniske anlegg, pumpestasjoner og lignende	20 år	5 %
Ledningsnett	40 år	2,5 %
Forretningsbygg	50 år	2 %
Anleggsbygg	40 år	2,5 %
EDB-utstyr og kontormaskiner	5 år	20 %
Biler	10 år	10 %

Dette er i henhold til forventet økonomisk levetid. Avskrivningsplanen for ovenfornevnte driftsmidler er lineær. Datterselskapet har ingen anleggsmidler.

Investeringer foretatt 5 siste år

Foretaksnavn	2023	2022	2021	2020	2019
Vann	626 533 781	474 974 369	276 658 753	177 789 988	118 444 594
Avløp	45 275 024	56 828 450	43 168 945	55 535 253	64 943 167
Renovasjon	47 696 813	18 044 829	48 065 245	38 090 347	84 358 832
Felles	3 664 775	4 867 616	6 115 968	8 583 042	4 767 861
Sum	723 170 393	554 715 264	374 008 911	279 998 630	272 514 455

Investering i datterselskap, tilknyttede selskap og andre investeringer

Investering i datterselskap

Foretaksnavn	Forretningskontor	Eierandel	Stemmeandel	Egenkapital	Årsresultat
IVAR Næring AS	Stavanger	100 %	100 %	124 081 360	2 442 377

Andre langsiktige eierandeler

Foretaksnavn	Bokført verdi
KLP Egenkapitaltilskudd	7 832 300
Sum	7 832 300

Aksjer og andeler i tilknyttede selskap til konsernet

Aksjer og andeler	Forretningskontor	Eierandel	Stemmeandel	Egenkapital	Årsresultat
Biogass Konsortium	Stavanger	22 %	22 %	0	0
Forus Energigjenvinning 1	Sandnes	50 %	50 %	49 758 995	252 148
Forus Energigjenvinning 2 AS	Sandnes	43 %	43 %	101 988 194	5 904 843
Stølskraft AS	Vikeså	50 %	50 %	16 160 000	4 468 495
Svaaheia Avfall AS*	Egersund	23 %	20 %	30 117 581	10 599 823
Jæren Biopark AS*	Nærbø	50 %	50 %	0	0

Resultat og egenkapital for 2023 er tallene for selskapene som helhet, og ikke konsernets andel. Resultat og egenkapital for 2023 er basert på beste estimat av foreløpige regnskapsrapporter mottatt fra tilknyttede selskaper. Eventuelt avvik fra endelig resultat 2023 blir korrigert i 2024.

*Jæren Biopark AS ble stiftet i mai 2020, hvor Felleskjøpet AS, Lyse AS og IVAR IKS gikk inn med like store eierandeler. Selskapet har som formål å etablere et anlegg som utnytter lokalt råstoff i form av gjødsel og annet biologisk restavfall til effektiv produksjon av miljø- og klimavennlige produkter i en sirkulær verdikjede, samt det som naturlig står i forbindelse med dette.

8

Kunde- fordringer

9

Konsern- mellom- værende

Kundefordringer er vurdert til pålydende etter fradrag for påregnelig tap.

Kundefordringer til pålydende

Avsetning for tap

Sum

Mor

2023	2022
197 361 253	96 731 227
0	0
197 361 253	96 731 227

Oversikt over IVAR IKS mellomværende med IVAR Næring AS:

Debitorer samme konsern

Annen kortsiktig gjeld

Mor

2023	2022
11 314 105	4 652 333
86 800	91 880

10

Selvkost- områder

	Kortsiktig gjeld	Kortsiktig fordring
IB selvkost vann		19 387 787
For lite innkrevd vannavgift fra eierkommuner i 2023		10 907 870
UB selvkost vann	-	30 295 657
IB selvkost avløp		36 933 137
For mye innkrevd avløpsavgift fra eierkommuner i 2023		-52 191 940
UB selvkost avløp	-15 258 803	
IB selvkost renovasjon		118 092 037
For mye innkrevd renovasjonsavgift fra eierkommuner i 2023	-	-22 867 768
UB selvkost renovasjon	-	95 224 269
IB selvkost renovasjon ryfylke		16 207 020
For mye innkrevd renovasjonsavgift fra eierkommuner i 2023	-	-316 515
UB selvkost renovasjon ryfylke	-	15 890 505

I henholdt til retningslinjene for selvkost, vil for lite/mye innkrevd avgift reverseres gjennom økning/reduksjon av gebyrene over en periode på 3-5 år.

11

Bundne midler

Selskapet har bundne midler knyttet til skattetrekk pr. 31.12.2023 på 9 861 725 NOK.

12

Egenkapital

Morselskapet	Selskaps- kapital	Annen innskutt selskapskapital	Annen opptjent egenkapital	SUM Egenkapital
IB Egenkapital 1.1	27 483 227	4 925 305	261 481 506	293 890 038
Innskudd ny eierkommune	-	-	-	-
Årets resultat overført annen EK	-	-	-7 580 128	-7 580 128
UB Egenkapital 31.12	27 483 227	4 925 305	253 901 378	286 309 911

IVAR IKS eies av kommunene Gjesdal, Hå, Klepp, Kvitsøy, Randaberg, Sandnes, Sola, Stavanger, Strand, Time, Hjelmeland og Suldal.

Konsern	Selskaps- kapital	Annen innskutt selskapskapital	Annen opptjent egenkapital	SUM Egenkapital
IB Egenkapital 1.1	27 483 227	4 925 305	306 542 548	338 951 080
Innskudd ny eierkommune	-	-	-	-
Årets resultat overført annen EK	-	-	-6 619 750	-6 619 750
UB Egenkapital 31.12	27 483 227	4 925 305	299 922 798	332 331 330

13

Langsiktige fordringer / Langsiktig gjeld

Følgende fordringer forfaller senere enn ett år etter regnskapsårets slutt:

Lån til ansatte

Lån til eierkommuner og tilknyttede selskap

Sum

Mor

2023

2022

334 162

689 994

0

0

334 162

689 994

Konsern

2023

2022

334 162

689 994

0

0

334 162

689 994

Følgende gjeld og forpliktelser forfaller mer enn 5 år etter regnskapsårets slutt:

Langsiktig gjeld

Sum

Mor

2023

2022

5 245 901 161

4 839 884 077

5 245 901 161

4 839 884 077

Konsern

2023

2022

5 245 901 161

4 839 884 077

5 245 901 161

4 839 884 077

14

Fond for stenging og etterdrift av deponiet på Sele

Morselskap og konsern

Avsatt etterdrift Sele 31.12.2022	7 084 383
Inntekt salg av gass fra etterdrift Sele 2023	462 182
Kostnader for etterdrift 2023	-575 077
Endring avsetning p.g.a endring i forventet årlig etterdriftskostnader	-1 657 097
Avsatt etterdrift Sele 31.12.2023	5 314 390
Avsatt etterdrift Berakvam 31.12.2022	1 344 229
Kostnader for etterdrift 2023	-155 378
Avsatt etterdrift Berakvam 31.12.2023	1 188 851
Avsatt etterdrift Nordmarka 31.12.2022	1 251 001
Overført i fbm virksomhetsoverdragelse av RYMI	
Kostnader for etterdrift 2023	-283 561
Avsatt etterdrift Nordmarka 31.12.2023	967 440

I forbindelse med nedleggelsen av Sele avfallsdeponi er det avsatt for kostnader på bakgrunn av beregnet nåverdi av fremtidige kontantstrømmer for etterdrift frem til 2040.

Beregningen består av inntekter og kostnader som fremkommer som følger:

Inntektene beregnes av estimert gassuttak multiplisert med en estimert pris pr. kwh. Pris per kwh er justert for estimert årlig økning i konsumprisindeksen. Klepp Energi faktureres månedlig for faktisk uttak opp til 15kwh i hht avtale. Kostandene er estimert og også justert for esimert årlig økning i konsumprisindeksen. Nåverdi av inntekter og kostnader er diskontert med en diskonteringsrente.

Årlig økning konsumprisindeks og diskontering- rente, samt neste års driftskostnad, vurderes årlig i forbindelse med årsoppgjøret. For regnskaps- året 2023 ble avsetningen justert ned med 1 657 027 NOK.

Av etterdriften på Sele er kostnadene fordelt med 59 % til næring og 41 % til selvkost i hht gjennomsnittlig volum for levert avfall fra 1984.

15

Transaksjoner med nærstående parter

IVAR IKS har i 2023 hatt transaksjoner med datterselskapet IVAR Næring AS. Næringspliktig aktivitet relatert til renovasjon og avløp ble overført fra IVAR IKS til IVAR Næring AS i 2014. I den forbindelse ble det inngått avtale om kjøp av tjenester fra IVAR IKS til IVAR Næring AS basert på en pris som er kost + 7 %. Totalt har IVAR IKS belastet IVAR Næring AS med 47 millioner kroner. Transaksjonene er gjennomført etter prinsipp om armlengdes avstand.

Uavhengig revisors beretning

TIL REPRESENTANTSKAPET I IVAR IKS

Konklusjon

Vi har revidert årsregnskapet for IVAR IKS.

Årsregnskapet består av:

- Selskapsregnskapet, som består av balanse per 31. desember 2023, resultatregnskap og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper, og
- Konsernregnskapet, som består av balanse per 31. desember 2023, resultatregnskap og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening:

- Oppfyller årsregnskapet gjeldende lovkrav
- Gir selskapsregnskapet et rettviseende bilde av selskapets finansielle stilling per 31. desember 2023 og av dets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskaps-skikk i Norge, og
- Gir konsernregnskapet et rettviseende bilde av konsernets finansielle stilling per 31. desember 2023 og av dets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskaps-skikk i Norge.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet nedenfor under Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet. Vi er uavhengige av selskapet og konsernet i samsvar med kravene i relevante lover og forskrifter i Norge og International Code of Ethics for Professional Accountants (inkludert internasjonale uavhengighetsstandarder) utstedt av International Ethics Standards Board for Accountants (IESBA-reglene), og vi har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Innhentet revisjonsbevis er etter vår vurdering tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Annen informasjon

Styret og daglig leder (ledelsen) er ansvarlig for annen informasjon. Annen informasjon består av årsberetningen og annen informasjon i årsrapporten, men inkluderer ikke årsregnskapet og revisjonsberetningen. Årsrapporten for øvrig forventes å bli gjort tilgjengelig for oss etter denne datoen.

Vår konklusjon om årsregnskapet ovenfor dekker ikke annen informasjon.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese annen informasjon. Formålet er å vurdere hvorvidt det foreligger

vesentlig inkonsistens mellom annen informasjon og årsregnskapet og den kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen av årsregnskapet, eller hvorvidt informasjon i annen informasjon ellers fremstår som vesentlig feil. Vi har plikt til å rapportere dersom annen informasjon fremstår som vesentlig feil. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Dersom vi ved gjennomlesing av årsrapporten konkluderer med at rapporten inneholder vesentlig feilinformasjon, er vi pålagt å kommunisere forholdet til styret.

Konklusjon om årsberetningen

Basert på kunnskapen vi har opparbeidet oss i revisjonen, mener vi at årsberetningen

- er konsistent med årsregnskapet og
- inneholder de opplysninger som skal gis i henhold

Styret og daglig leders ansvar for årsregnskapet

Styret og daglig leder (ledelsen) er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskaps-skikk i Norge. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet må ledelsen ta standpunkt til selskapets og konsernets evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet så lenge det ikke er sannsynlig at virksomheten vil bli avvirket.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon er å anse som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke de økonomiske beslutningene som brukerne foretar på grunnlag av årsregnskapet.

For videre beskrivelse av revisors oppgaver og plikter vises det til: <https://revisorforeningen.no/revisjonsberetninger>

BDO AS, Sandnes, 2. april 2024

Stig Fjell Dahl
statsautorisert revisor
(elektronisk signert)

IVAR IKS, Breiflåtveien 16/18,
Postboks 8134, N-4069 Stavanger
Telefon 51 90 85 00
www.ivar.no

I·V·A·R

Et samfunn
der ingenting
går til spille

